

مرکز تحقیقات اسلامی

اصفهان

گامی

عمران
علیهما السلام

www.ghaemiyeh.com
www.ghaemiyeh.org
www.ghaemiyeh.net
www.ghaemiyeh.ir

مناسك عمرة مفصلة

حضرت آيت الله العظمى صافي

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

مناسک عمره مفرده

نویسنده:

آیت الله شیخ لطف الله صافی گلپایگانی

ناشر چاپی:

دفتر آیت الله لطف الله صافی گلپایگانی

ناشر دیجیتال:

مرکز تحقیقات رایانه‌ای قائمیه اصفهان

فهرست

۵	فهرست
۸	مناسک عمره مفرده
۸	مشخصات کتاب
۸	فضیلت عمره
۱۰	احکام عمره مفرده
۱۰	اشاره
۱۰	مستحبات احرام عمره
۱۱	مکروهات احرام
۱۲	مواقیت احرام
۱۳	واجبات احرام
۱۳	نیت احرام
۱۴	چگونگی تلبیه
۱۴	مستحبات تلبیه
۱۴	کارهایی که بر محرم حرام است
۱۴	اشاره
۱۵	الف. اختصاصی مردان
۱۵	ب. اختصاصی زنان
۱۵	ج. مشترک بین مرد و زن است:
۱۹	مستحبات وارد شدن به حرم
۱۹	مستحبات داخل شدن به مکه معظمه
۲۰	مستحبات تشریف به مسجد الحرام
۲۱	احکام طواف عمره
۲۲	شرایط طواف

۲۳ واجبات طواف
۲۵ مستحبات و مکروهات طواف
۲۷ نماز طواف
۲۷ مستحبات نماز طواف
۲۸ سعی بین صفا و مروه
۲۸ واجبات سعی
۲۹ مستحبات سعی
۳۱ تقصیر یا حلق
۳۱ طواف نساء و نماز آن
۳۲ طواف وداع
۳۲ آداب تشریف به مدینه طیبه
۳۳ آداب زیارت مدینه منوره
۳۳ اشاره
۳۳ اذن دخول مسجد حضرت رسول صلی الله علیه و آله
۳۳ اشاره
۳۴ زیارت اول
۳۴ کیفیت زیارت رسول خدا صلی الله علیه و آله
۳۵ زیارت حضرت فاطمه زهرا علیها السلام
۳۵ اشاره
۳۵ زیارت دوم
۳۶ زیارت ائمه بقیع علیهم السلام
۳۷ زیارت امین الله
۳۸ سایر زیارات در مدینه طیبه
۳۸ زیارت جناب فاطمه بنت اسد والده محترمه امیر المؤمنین علیه السلام

- ۳۹ زیارت حضرت حمزه عم بزرگوار پیغمبر در احد
- ۴۰ زیارت قبور شهدای احد رضوان الله علیهم
- ۴۰ زیارت وداع
- ۴۱ زیارت رجبیه [۴]
- ۴۱ تذکر مهم
- ۴۳ درباره مرکز

مناسک عمره مفرده

مشخصات کتاب

سرشناسه: صافی گلپایگانی، لطف‌الله، ۱۲۹۸ -
 عنوان و نام پدید آور: مناسک عمره مفرده: مطابق با فتاوی مرجع عالیقدر حضرت آیت‌الله‌العظمی صافی گلپایگانی مدظله‌الشریف.
 مشخصات نشر: قم: دفتر تنظیم و نشر آثار حضرت آیت‌الله‌العظمی حاج شیخ لطف‌الله صافی گلپایگانی □ ۱۳۹۱.
 مشخصات ظاهری: ۱۲۰ص؛ ۱۲ × ۱۶ س.م.
 فروست: فقه.
 شابک: ۱۵۰۰۰ریال ۹۷۸-۶۰۰-۵۱۰۵-۰۸-۲:
 وضعیت فهرست نویسی: فاپا
 یادداشت: چاپ یازدهم.
 موضوع: حج عمره
 موضوع: فقه جعفری -- رساله عملیه
 رده بندی کنگره: BP۱۸۸/۹۲/ص ۸م ۱۳۹۱
 رده بندی دیویی: ۲۹۷/۳۵۷
 شماره کتابشناسی ملی: ۲۷۲۴۷۵۲

فضیلت عمره

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
 الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ وَالصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ عَلَى خَيْرِ خَلْقِهِ وَأَشْرَفِ بَرِيَّتِهِ مُحَمَّدٍ وَآلِهِ الطَّاهِرِينَ، لَاسِيْمَا بَقِيَّةُ اللَّهِ فِي الْأَرْضِينَ وَلَعَنَةُ اللَّهِ
 عَلَى أَعْدَائِهِمْ أَجْمَعِينَ إِلَى قِيَامِ يَوْمِ الدِّينِ.

مناسک عمره مفرده، ص: ۱۱

قال الله تعالى:

(وَقَضَىٰ رَبُّكَ أَلَّا تَعْبُدُوا إِلَّا إِيَّاهُ) [۱]

پرستش و بندگی خداوند متعال و خضوع در پیشگاه صاحب این عالم و غیب جهان یکی از چیزهایی است که انسان را بر حسب فطرت خود به آن مایل است و خود را به آن نیازمند می‌یابد و بالذات این حالت حاجت به پرستش را احساس می‌کند و تا این حاجت برآورده نشود، وجدان او آرام و راحت نمی‌شود، و این، واقعیت و حقیقتی است که در قرآن مجید در آیات متعدد بیان شده است.

چنان که باید غرایز انسان به طور معقول و مشروع اشباع شود و خواسته‌های فطری او برآورده گردد، این خواست فطری و روحانی نیز باید برآورده شود و همان‌طور که اگر از سایر غرایز استفاده درست و مشروع ننمایند، در راه‌های منحرف به کار گرفته می‌شوند. غریزه میل پرستش و فطرت علاقه به عبادت که سرچشمه و اساس و تمام کمالات معنوی است، اگر به‌طور صحیح مورد استفاده قرار نگیرد در صورت‌های منحرف و مسخ‌شده ظاهر می‌شود، و فساد و

مناسک عمره مفرده، ص: ۱۲

انحراف آن از فساد و انحراف تمام غرایز و خواسته‌های فطرت دیگر بیشتر است، و اساس افتادن انسان در ظلمات شرک و بت‌پرستی و الحاد است.

اولین و مهم‌ترین چیزی که دعوت انبیا علیهم‌السلام بعد از دعوت به اصل الوهیت و خدایی خدای یکتا به آن متوجه است، هدایت همین فطرت پرستش، خداجویی، خداخواهی و علاقه به ارتباط با غیب این جهان و صاحب کل عالم امکان است. دعوت پیغمبران همه در این جهت متفق و متحد است که باید خدا را پرستش کرد، و پرستش غیر خدا جایز نیست چنان‌که در قرآن مجید می‌فرماید:

(وَلَقَدْ بَعَثْنَا فِي كُلِّ أُمَّةٍ رَسُولًا أَنْ اعْبُدُوا اللَّهَ وَاجْتَنِبُوا الطَّاغُوتَ) [۲]

کمال عبودیت همان است که در انبیاء عظام و ائمه طاهرین علیهم‌السلام وجود داشت که از مظاهر آشکار آن آماده‌شدن حضرت ابراهیم خلیل علیه‌السلام برای ذبح فرزندش اسماعیل علیه‌السلام و تسلیم بی‌چون و چرای آن‌ها بود چنان‌که کامل‌ترین و تمام‌ترین جلوه‌های آن از آفتاب

مناسک عمره مفرده، ص: ۱۳

وجود حضرت رسول اکرم صلی الله علیه و آله نور افشانی کرد که دعوت و دینش به انسان‌ها در این خواست فطری بهترین و جامع‌ترین راهنمایی‌ها را ارائه داد، و بخش مهمی از احکام این دین حنیف برنامه‌های پرستش و عبادت خدا و توجه به حق است برنامه‌هایی که همه انسان‌ساز است، و علاوه بر بعد عبادی فراگیرنده ابعاد مهم اجتماعی، اخلاقی و سیاسی است، و آدمی را از صفات رذیله، مثل تکبر و خودخواهی استثمار و استضعاف پاک ساخته، و به صفات حمیده، مثل برادری، تواضع، حب به خیر، احسان، رحم، عدل و انصاف، ایثار و فداکاری، صبر و استقامت، پارسایی و صفای باطن، نورانیت ضمیر و تشبه به ملائکه آراسته می‌نماید.

این عبادات عبارتند از نماز، روزه، حج خانه خدا، دستورات دعا و نیایش، زیارت‌ها و حضور در مشاهد و برنامه‌های عالی دیگر که برای شرح هر یک و ثمرات هر کدام کتاب‌ها نوشته شده است.

یکی از این برنامه‌های آموزنده عمره، یعنی زیارت خانه خدا کعبه معظمه، و انجام آن برنامه عبادتی است که سابقه برگزاری آن به عصر حضرت ابراهیم خلیل علیه‌السلام و بلکه پیش از آن می‌رسد.

مناسک عمره مفرده، ص: ۱۴

اشخاص با این برنامه به شرف لقاء معنوی و حضور در درگاه قرب ربوبی مشرف می‌شود، و لیبیک‌گویان با شور و شوق فراوان به سوی خدا رهسپار می‌گردند، و از همان هنگام شروع به این برنامه، وصول معنوی خود را به حضرت خالق این کاینات با عظمت و آفریننده این همه کرات و کهکشان‌ها درک کرده، قدم به قدم از حظ لذت حضور در درگاه او بیشتر بهره می‌برند، و سراسر وجودشان سرشار از روحانیت و در اقیانوس‌های بی‌کران رحمت و لطف خدا شناور گردیده، و در آن ضیافت الهی از موائد رحمانی بهره‌مند می‌شوند.

گوارا باد بر آن‌ها که با خلوص نیت و شعور به فقر و نیاز به خداوند متعال این برنامه‌های مقدس را انجام می‌دهند، و سلام بر آنان که در مکه معظمه و مدینه طیبه با خدا و رسول خدا و اولیاء خدا تجدید عهد و میثاق نموده، و به ایمان و ولایتشان به اهل بیت رسالت علیهم‌السلام جلا و طراوت می‌بخشند.

اللَّهُمَّ تَقَبَّلْ مِنْهُمْ وَأَشْرِكْنَا فِي ثَوَابِ أَعْمَالِهِمْ وَلَا تَحْرِمْهُمْ وَإِنَّا حَلَاوَةٌ عِبَادَتِكَ وَدُعَائِكَ يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ وَصَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ الطَّاهِرِينَ.

مناسک عمره مفرده، ص: ۱۵

احکام عمره مفرده

اشاره

مناسک عمره مفرده، ص: ۱۷

مسأله ۱. عمره مفرده مانند سایر عبادات باید با نیت و قصد قربت به جا آورده شود، و همین قدر که پیش از محرم شدن نیتش این باشد که عمره را به دستور و برنامه‌ای که در رساله نوشته شده یا روحانی کاروان دستور می‌دهد قریه‌الی‌الله و برای خدا به جا می‌آورم کافی است، و لازم نیست که این نیت را به زبان بگویند. بلکه همین مقدار که کارهایی را که دستور داده می‌شود با این نیت انجام دهد کفایت می‌کند.

مسأله ۲. بعد از نیت، هفت عمل دیگر باید به ترتیب به جا آورده شود:

اول: محرم شدن از میقات.

دوم: طواف کعبه هفت دور.

سوم: دو رکعت نماز طواف پشت مقام حضرت ابراهیم علیه‌السلام.

چهارم: سعی بین صفا و مروه هفت مرتبه.

پنجم: حلق یا تقصیر.

ششم: هفت دور طواف خانه کعبه به نیت طواف نساء.

مناسک عمره مفرده، ص: ۱۸

هفتم: دو رکعت نماز طواف نساء پشت مقام حضرت ابراهیم علیه‌السلام.

شرح هر یک ان‌شاء‌الله تعالی گفته خواهد شد.

مستحبات احرام عمره

مسأله ۳. کارهایی که پیش از احرام و در وقت مهیا شدن برای احرام، و در حال بستن احرام و بعد از آن مستحب است چند چیز است:

۱. پیش از احرام، پاکیزه کردن بدن و گرفتن ناخن و شارب و زائل کردن موی زیر بغل و موی عانه (زیر شکم).

۲. غسل احرام در میقات، و هرگاه بترسد که در میقات آب نیابد، جایز است که پیش از رسیدن به میقات غسل کند، و اگر پیش از میقات غسل کرد، و در میقات آب یافت، مستحب است که در میقات دوباره غسل کند، و اگر بعد از غسل خواب برود، یا چیزی را که خوردن و یا پوشیدن آن برای محرم جایز نیست بخورد یا بپوشد، یا استعمال بوی خوش کند، مستحب است دوباره غسل را به جا آورد، و اگر محدث به حدث اصغر، غیر از خواب بشود، بهتر است رجاءً غسل را اعاده کند، و غسل روز برای شب و غسل شب برای روز کفایت می‌کند، خصوصاً اگر غسل شب در آخر شب، و

مناسک عمره مفرده، ص: ۱۹

غسل روز در آخر روز باشد، و بهتر آن است که به غسل اول روز برای روز و به غسل اول شب برای شب اکتفا کند. و غسل احرام بر حائض و نفسا نیز مستحب است، و شرط احرام، طهارت از حدث نیست.

۳. خواندن این دعا در وقت غسل است:

بِسْمِ اللَّهِ وَ بِإِذْنِهِ اللَّهُمَّ اجْعَلْهُ لِي نُورًا وَ طَهْرًا وَ حِرْزًا وَ اِمْنًا مِنْ كُلِّ خَوْفٍ وَ شَيْفَاءً مِنْ كُلِّ دَاءٍ وَ سِقِّمِ، اللَّهُمَّ طَهِّرْ لِي قَلْبِي، وَ اشْرَحْ لِي صِدْرِي، وَ اجْرِ عَلَيَّ لِسَانِي مَحَبَّتِيكَ وَ مَدْحَتَكَ وَ الثَّنَاءَ عَلَيْكَ، فَإِنَّهُ لَا قُوَّةَ لِي إِلَّا بِكَ، وَ قَدْ عَلِمْتُ أَنَّ قِوَامَ دِينِي التَّسْلِيمُ لَكَ، وَ الْاِتِّبَاعُ لِسُنَّةِ نَبِيِّكَ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ.

۴. آن که بعد از نماز ظهر محرم شود، و اگر در وقت نماز جای دیگر می‌خواهد محرم شود، بعد از یکی از آن‌ها، و اگر نه، بعد از نماز قضا احرام ببندد، و اگر نماز قضا بر ذمه ندارد، شش رکعت نماز یا حداقل دو رکعت نماز بخواند، و در رکعت اول، بعد از حمد، سوره قل هو الله احد «توحید»، و در رکعت دوم، بعد از حمد، سوره قل یا ایها الکافرُونَ «جحد» بخواند، و چون از نماز فارغ شود، و بخواهد نیت احرام کند، حمد و ثنای خدا را گفته، و صلوات بر محمد و آل محمد صلوات الله عليهم بفرستد. پس دو جامه احرام را

مناسک عمره مفرده، ص: ۲۰

پوشد.

جامه احرام از پنبه باشد، و در حال پوشیدن احرام بگوید:

الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي رَزَقَنِي مَا اَوَارَىٰ بِهٖ عَوْرَتِي وَ اَوْدَىٰ فِيهِ فَرْصِي وَ اَعْبُدُ فِيهِ رَبِّي وَ اُنْتَهِيَ فِيهِ اِلَىٰ مَا اَمَرَنِي، الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي قَصَدْتُهٗ فَبَلَّغَنِي وَ ارْزُدْتُهُ فَاَعَانَنِي وَ قَبَّلَنِي وَ لَمْ يَقْطَعْ بِي وَ وَجْهَهُ ارْذْتُ فَسَلَّمَنِي فَهُوَ حِصْنِي وَ كَهْفِي وَ حِرْزِي وَ ظَهْرِي وَ مَلْجَأِي وَ مَلْجَأِي وَ مَنْجَايَ وَ دُخْرِي وَ عُدَّتِي فِي شِدَّتِي وَ رَخَائِي.

نیت احرام را به زبان بیاورد.

مکروهات احرام

مسأله ۴. در احرام، چند چیز مکروه است:

۱. پوشیدن لباس سیاه، بلکه اولی ترک پوشیدن هر پارچه رنگ شده‌ای است مگر رنگ سبز که در بعضی روایات معتبر، استثناء شده است.

۲. خوابیدن در رختخواب و مخده زرد، و همچنین مکروه است محرم شدن در جامه کثیف. و سزاوار است جامه احرام نظیف باشد، و بهتر آن است که تا نجس نشود آن را نشوید.

۳. حنا بستن بدون قصد زینت، ولی با قصد زینت خلاف

مناسک عمره مفرده، ص: ۲۱

احتیاط است، بلکه احتیاط آن است که مطلقاً حنا نبندد، حتی پیش از احرام در صورتی که اثرش تا حال احرام باقی بماند، و نیز مکروه است برای زن پیش از احرام حنا بستن، هرگاه رنگ آن تا حال احرام باقی بماند.

۴. حمام رفتن و ساییدن بدن.

۵. لَبَّيْكَ گفتن در جواب کسی که او را بخواند.

۶. شستن بدن با آب سرد.

۷. مبالغه در مسواک کردن و ساییدن رو.
۸. کشتی گرفتن، و هر کاری که در آن بیم مجروح شدن یا افتادن مو از بدن باشد.
۹. شعر خواندن.
۱۰. شستن در حالی که زانوهایش را با دست‌ها به بغل بگیرد بنا بر مشهور.
۱۱. استعمال ریاحین و گل‌های خوش‌بو، و بهتر ترک شستن سر به سدر و خطمی می‌باشد.

مواقیت احرام

مواقیت احرام، مکان‌هایی است که باید در یکی از آن‌ها احرام بسته شود.

مسئله ۵. احرام باید در یکی از مکان‌های معین شده که به

مناسک عمره مفرده، ص: ۲۲

آن میقات می‌گویند بسته شود.

مسئله ۶. میقات و مکان محرم شدن در عمره مفرده برای کسی که در مکه معظمه می‌باشد، یکی از میقات‌های نزدیک حرم است، مانند مسجد تنعیم و جعرانه و حدیبیه که همه آن‌ها معروف و مشخص هستند.

مسئله ۷. مکان محرم شدن «میقات» برای کسانی که خارج از مکه مکرمه هستند و خانه و منزلشان قبل از میقات‌های پنج‌گانه معروف باشد، اولین میقاتی است که در وقت رفتن به عمره به آن می‌رسند.

این پنج میقات عبارتند از:

۱. مسجد شجره، که آن را ذو الحلیفه نیز می‌نامند؛ میقات افرادی است که از مدینه منوره به مکه می‌روند.

۲. جحفه.

۳. یلملم.

۴. عقیق.

۵. قرن المنازل.

مسئله ۸. مکان محرم شدن برای کسانی که منزلشان به مکه معظمه نزدیک‌تر از میقات‌های پنج‌گانه باشد همان منزلشان می‌باشد.

مسئله ۹. وارد شدن به حرم بدون احرام جایز نیست، بلکه

مناسک عمره مفرده، ص: ۲۳

با قصد ورود به حرم عبور از میقات بدون احرام خلاف احتیاط است.

مسئله ۱۰. چند صنف از مردم می‌توانند بدون احرام داخل حرم شوند:

۱. کسانی که شغل آن‌ها بیرون رفتن از حرم و برگشتن به آن باشد، مانند راننده‌ای که برای نقل و انتقال مسافرین از داخل حرم به خارج و بر عکس همه روزه بیرون می‌روند و بر می‌گردند.

۲. کسانی که برای انجام شغل و کار مستمری که دارند مثل فروش خواروبار در رفت و آمد هستند.

۳. کسی که با احرام داخل حرم شده و از احرام بیرون آمده، اگر از حرم خارج شود، و در همان ماهی که از آن خارج شده به حرم برگردد، تجدید احرام بر او واجب نیست، ولی احتیاط این است که اگر ورود او به حرم در غیر ماهی باشد که در آن از احرام خارج شده دوباره محرم شود هر چند در ماه خروج از حرم باشد.

مسئله ۱۱. اگر شخص بخواهد در یک‌ماه عمره‌های مفرده متعدد به‌جا آورد، مثل این‌که عمره اول را برای خودش، و دوم را به

نیابت از پدرش، و سوم را به نیابت از مادرش، و چهارم را به نیابت از شخص دیگر به‌جا آورد جایز است، و در

مناسک عمره مفرده، ص: ۲۴

این صورت مراعات فاصله بین عمره‌ها لازم نیست، ولی اگر بخواهد در یک ماه برای خودش یا به نیابت از شخصی دیگر دو عمره به‌جا آورد، باید عمره دوم را رجاء به‌جا آورد.

واجبات احرام

مسأله ۱۲. واجبات احرام سه چیز است:

اول: پوشیدن لباس احرام.

دوم: نیت.

سوم: گفتن چهار تلبیه.

ولی اصل احرام با دو عمل محقق می‌شود.

۱. نیت.

۲. تلبیه «لیبک گفتن» و شخصی که می‌خواهد محرم شود اگر مرد باشد باید لباس دوخته‌ای را که پوشیده حتی کلاه و جوراب خود را بیرون آورد و دو جامه احرام را بپوشد؛ یکی را به کمر خود ببندد که از ناف تا زانو را بپوشاند، و دیگری را بر دوش بیندازد به طوری که شانه را بپوشاند.

مسأله ۱۳. بر بانوان بیرون آوردن لباس دوخته و پوشیدن لباس احرام واجب نیست اگر چه احتیاط مستحب این است که روی لباسی که پوشیده‌اند دو جامه احرام را در

مناسک عمره مفرده، ص: ۲۵

هنگام محرم شدن بپوشند، و زن‌ها می‌توانند لباس احرام را به سر بیندازند

مسأله ۱۴. لباس احرام باید لباسی باشد که نماز خواندن در آن صحیح باشد. پس اگر لباس احرام، ابریشم خالص یا از اجزاء حیوان حرام گوشت باشد یا نجس باشد به نجاستی که در حال نماز از آن عفو نشده یا غصبی باشد، احرام در آن صحیح است، ولی اگر به نجاستی که نماز خواندن در آن صحیح است نجس باشد، مانند خون زخم و دمل و جراحت، ضرر ندارد.

مسأله ۱۵. اگر در بعض حالات احرام، لباس احرام نجس شود، احتیاط مستحب آن است که آن را عوض یا تطهیر نماید.

مسأله ۱۶. جامه احرام زن نیز مثل جامه احرام مرد باید از ابریشم خالص نباشد هر چند پوشیدن جامه احرام برای زن مستحب است، و لباسی که زن در حال احرام پوشیده، باید لباسی باشد که نماز خواندن در آن برای او صحیح باشد، و بنابر احتیاط ابریشم خالص نباشد.

مسأله ۱۷. در احرام، طهارت از حدث اصغر و حدث اکبر شرط نیست. پس شخص جنب و نیز حائض و نساء و کسی که با وضو نیست می‌تواند محرم شود.

مناسک عمره مفرده، ص: ۲۶

نیت احرام

مسأله ۱۸. احتیاط این است که نیت احرام بعد از پوشیدن لباس احرام باشد، و بهتر این است که در پوشیدن لباس احرام نیز قصد قربت داشته باشد.

مسأله ۱۹. چگونگی نیت این است که در پیش خود بنا بر این گذارد که قربۀ الی الله ملتزم و متعهد می شوم جهت انجام عمره مفرده کارهایی را که بر محرم حرام است ترک نمایم، و بهتر است که نیت را به زبان بیاورد و بگوید: ملتزم و متعهد می شوم قربۀ الی الله کارهایی را که بر محرم حرام است ترک نمایم.

چگونگی تلبیه

مسأله ۲۰. پس از نیت و بلافاصله و همراه آن باید بگوید:

لَبَّيْكَ اللَّهُمَّ لَبَّيْكَ لَبَّيْكَ لَا شَرِيكَ لَكَ لَبَّيْكَ

و بنا بر احتیاط واجب این جمله را هم بگوید:

إِنَّ الْحَمْدَ وَالنُّعْمَةَ لَكَ وَالْمُلْكَ لَا شَرِيكَ لَكَ

و بهتر است که لیبیک دیگری اضافه کند. پس مجموع این کلمات می شود:

لَبَّيْكَ اللَّهُمَّ لَبَّيْكَ لَبَّيْكَ لَا شَرِيكَ لَكَ لَبَّيْكَ إِنَّ الْحَمْدَ وَالنُّعْمَةَ لَكَ وَالْمُلْكَ لَا شَرِيكَ لَكَ لَبَّيْكَ

مناسک عمره مفرده، ص: ۲۷

و با این عمل، شخص محرم می شود، و محرمات احرام بر او حرام می گردد.

مستحبات تلبیه

مسأله ۲۱. تکرار این چهار تلبیه مستحب است، و بیش از یک مرتبه گفتن آن واجب نیست.

مسأله ۲۲. مستحب است بعد از تلبیه، این کلمات را بگوید:

لَبَّيْكَ ذَا الْمَعَارِجِ لَبَّيْكَ، لَبَّيْكَ دَاعِيَا إِلَى دَارِ السَّلَامِ لَبَّيْكَ، لَبَّيْكَ غَفَّارَ الذُّنُوبِ لَبَّيْكَ، لَبَّيْكَ أَهْلَ التَّلْبِيَةِ لَبَّيْكَ، لَبَّيْكَ ذَا الْجَلَالِ وَالْإِكْرَامِ لَبَّيْكَ، لَبَّيْكَ تُوْدِيءُ وَالْمَعَادُ إِلَيْكَ لَبَّيْكَ، لَبَّيْكَ تَشْتَعْنِي وَيُفْتَقِرُ إِلَيْكَ لَبَّيْكَ، لَبَّيْكَ مَرْغُوبًا وَمَرْهُوبًا إِلَيْكَ لَبَّيْكَ، لَبَّيْكَ إِلَهَ الْحَقِّ لَبَّيْكَ، لَبَّيْكَ ذَا النُّعْمَاءِ وَالْفَضْلِ الْحَسَنِ الْجَمِيلِ لَبَّيْكَ، لَبَّيْكَ كَشَّافَ الْكُرْبِ الْعِظَامِ لَبَّيْكَ، لَبَّيْكَ عَبْدُكَ وَابْنُ عَبْدِكَ لَبَّيْكَ، لَبَّيْكَ يَا كَرِيمَ لَبَّيْكَ.

و این جمله را نیز به رجاء استحباب بخواند:

لَبَّيْكَ أَتَقَرَّبُ إِلَيْكَ بِمُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ لَبَّيْكَ، لَبَّيْكَ بِعُمْرَةٍ.

مسأله ۲۳. مستحب است مرد تلبیه را بلند بگوید مگر در مسجد شجره که در آنجا بهتر است که اگر سواره است آهسته تلبیه بگوید،

و وقتی که زمین هموار نمایان شود

مناسک عمره مفرده، ص: ۲۸

بلند بگوید.

مسأله ۲۴. در وقت بیدار شدن از خواب، و عقب هر نماز واجب و مستحب و وقت رسیدن به منزل و وقتی که به سواره برسد و وقت

سوار شدن و هنگام بالا رفتن بر تلی و پایین آمدن از سرایشی نیز تلبیه بگوید، و در سحرها تلبیه بسیار بگوید.

کارهایی که بر محرم حرام است

مسأله ۲۵. بیست و پنج چیز بر محرم حرام است که بعضی از آنها اختصاص به مردان دارد، و برخی اختصاص به زنان، و بقیه مشترک بین مرد و زن است:

الف. اختصاصی مردان

۱. پوشیدن چیز دوخته (هفتم)؛
۲. پوشیدن چیزی که تمام روی پا را می‌پوشاند (دهم)؛
۳. پوشاندن سر (هیجدهم)؛
۴. زیرسایه رفتن در حال سفر (بیستم).

ب. اختصاصی زنان

۱. پوشیدن زیور جهت زینت (پانزدهم)؛
 ۲. پوشاندن صورت (نوزدهم).
- مناسک عمره مفرده، ص: ۲۹

ج. مشترک بین مرد و زن است:

اول: شکار حیوان صحرائی وحشی حلال گوشت یا حرام گوشت، مانند روباه، خرگوش، آهو، ملخ و پرندگان به تفصیلی که در مناسک حج بیان شده است.

دوم: جماع با زن، بوسیدن، بازی کردن و نگاه کردن با شهوت به او بلکه بردن هر لذتی از زن اگر چه حلال خودش باشد حرام است، و در این احکام، زن نیز مانند مرد است، یعنی نباید شوهر را ببوسد، و یا لمس کند، و یا نگاه با شهوت کند، و لذت بردن زن و مرد محرم، از مرد و زن نامحرم، و یا مرد از مرد علاوه بر آن که پیش از احرام حرام بوده، به واسطه احرام گناهِش بیشتر است.

مسأله ۲۶. اگر محرم به احرام عمره مفرده با علم و عمد جماع کند؛ خواه در قُبُل و خواه در دُبُر، خواه زوجه دائمه باشد یا منقطعه، و خواه منی خارج شود یا نه، اگر پیش از سعی باشد، بنابر مشهور عمره او فاسد می‌شود، و باید احتیاطاً آن را تمام کند و بعد آن را اعاده نماید، و یک شتر کفاره بر او واجب می‌گردد، و اگر جماع بعد از سعی واقع شده باشد، عمره او صحیح است، ولی یک شتر کفاره بر او لازم است.

مسأله ۲۷. کفاره بوسیدن مرد زن را، و هم‌چنین بوسیدن

مناسک عمره مفرده، ص: ۳۰

زن مرد را در احرام با علم و عمد؛ چه از روی شهوت باشد و چه غیر شهوت، یک شتر است.

سوم: از محرّمات این است که زنی را برای خودش یا برای شخص دیگری عقد کند؛ چه عقد دائم باشد و چه عقد انقطاعی.

چهارم: آن که شاهد بر عقد ازدواج شود.

پنجم: استمناء است. (البته استمناء به غیر ملاحظه با حلیله خود در غیر حال احرام نیز حرام است)، یعنی کاری که به سبب آن منی از انسان خارج شود، مثل ملاحظه با زن یا با دست و کفاره آن یک شتر است، و احوط آن است که این کارها را ترک کند اگر چه سبب بیرون آمدن منی نشود.

ششم: از محرّمات، بوسیدن بوی خوش است، مثل مشک و زعفران و مالیدن چیزهایی که بوی خوش دارد بر بدن، و خوردن آن، و

پوشیدن لباسی که بوی خوش دارد، و بنا بر احتیاط لازم، بوییدن گل‌های خوشبو را نیز ترک کند؛ و کفاره استعمال بوی خوش یک گوسفند است.

هفتم: پوشیدن چیز دوخته برای مردان است، هر چند کوچک باشد، ولی بستن همیان پول به کمر عیبی ندارد هر چند دوخته باشد، و بهتر آن است که طوری ببندد که بدون گره باشد، و بستن فتق‌بند نیز اگر ناچار باشد مانعی ندارد، مناسک عمره مفرده، ص: ۳۱

هر چند دوخته باشد، ولی بنا بر احتیاط، یک گوسفند بر او واجب می‌شود، و کفش دوخته نیز اگر روی پا را نپوشاند مانع ندارد. مسأله ۲۸. احتیاط لازم آن است که به لباس احرام خصوصاً ردا، گره نزنند، و تکمه در آن ندوزند، و به چوب یا سوزن و سنجاق آن را به هم وصل نمایند.

مسأله ۲۹. حرمت پوشیدن لباس دوخته مخصوص مردها است. پس جایز است زن‌ها لباس دوخته بپوشند، ولی باید از پوشیدن قفازین که دست‌کش مخصوصی است خودداری نماید.

مسأله ۳۰. جایز نیست ردا را سوراخ کند، و سر خود را از آن بیرون آورد، و گذاردن سنگ در لای لباس احرام، و بستن و پیچیدن آن با نخ هر چند گره نزنند در صورتی که طرف ردا را روی یکدیگر بگذارد که مثل گریبان (یقه) شود نیز اشکال دارد. هشتم: سرمه کشیدن به چیز سیاهی که اسباب زینت باشد اگر چه قصد زینت نداشته باشد، و احوط آن است که به چیزی که سیاه هم نباشد به قصد زینت سرمه نکشد، و اگر بوی خوش داشته باشد، سرمه کشیدن به آن جایز نیست. مناسک عمره مفرده، ص: ۳۲

نهم: نگاه کردن در آینه برای محرم حرام است، مگر در حال ضرورت، مثل راننده که گاهی از اوقات برای او ضرورت دارد، ولی نگاه کردن در آب صاف ضرر ندارد اگر چه احتیاط مستحب ترک آن است، و همچنین احتیاط مستحب، ترک عینک زدن است. دهم: از کارهایی که بر مرد محرم حرام است پوشیدن چیزی است که تمام روی پا را بپوشاند، مثل چکمه و جوراب، و احتیاط آن است که از پوشیدن چیزی که قسمتی از روی پا را هم بپوشاند نیز خودداری کند، ولی بند نعلین که مقداری از روی پا را می‌پوشاند اشکال ندارد، و اگر محتاج شود به پوشیدن چیزی که تمام روی پا را بپوشاند از جهت نداشتن نعلین، احوط شکافتن روی آن‌ها است.

یازدهم: فسوق است، و فسوق در غیر حال احرام نیز حرام است، و آن، دروغ و فحش دادن است؛ و نیز حرام است عیبی را از خود دور و آن را به دیگری نسبت دهد، یا صفت خوبی را برای خود بگوید، و آن را از دیگری سلب کند، بلکه احتیاط آن است که از هر سخن زشت و ناروایی در حال احرام خودداری نماید.

مسأله ۳۱. دروغ و فحش دادن سبب فساد احرام نمی‌شود، و کفاره آن استغفار است، و مستحب است صدقه‌دادن به مناسک عمره مفرده، ص: ۳۳

چیزی، بلکه کشتن یک گاو مستحب است.

دوازدهم: جدال است، و آن قسم خوردن به گفتن «لا وَاللَّهِ» یا گفتن «بلی وَاللَّهِ» است؛ خواه راست باشد یا دروغ، و احتیاط واجب آن است که به غیر این دو لفظ هم قسم نخورد، و در موقع ناچاری که اثبات حق یا رد باطل به غیر آن شود مانعی ندارد، و «آری وَاللَّهِ» و «بله وَاللَّهِ» و «نه وَاللَّهِ» ملحق به آن است بنا بر احتیاط لازم.

مسأله ۳۲. اگر قسمی که خورده است راست باشد، تا دو مرتبه کفاره ندارد، و باید استغفار کند، و در مرتبه سوم، کفاره آن یک گوسفند است؛ و اما قسم دروغ، در مرتبه اول کفاره آن یک گوسفند، و در مرتبه دوم یک گاو، و در مرتبه سوم یک شتر است. سیزدهم: کشتن شپش یا کک و کنه و مانند این‌ها است؛ در بدن باشند یا در لباس، و همچنین انداختن شپش و کک از بدن بلکه

آن‌ها را از جای خودشان به جای دیگر- در صورتی که جای اول محفوظتر باشد- نقل ندهند، و اما اگر جای اول محفوظتر نیست، عوض کردن جای آن‌ها مانعی ندارد.

چهاردهم: به جهت زینت، انگشتر به دست کردن برای محرم حرام است، ولی به قصد استحباب عیبی ندارد، و مناسک عمره مفرده، ص: ۳۴

احتیاط آن است که از بستن حنا به قصد زینت، بلکه به غیر قصد زینت؛ در حال احرام و پیش از احرام، اگر اثرش تا حال احرام باقی می ماند، خودداری کند.

پانزدهم: پوشیدن زیور است برای زن به قصد زینت، ولی آنچه را عادت به پوشیدن آن پیش از حال احرام داشته، لازم نیست بیرون بیاورد، ولی نباید برای شوهرش یا مرد دیگری آن را نمایان سازد.

شانزدهم: مالیدن روغن به بدن است هر چند در آن بوی خوش نباشد، و نیز پیش از احرام، روغن مالیدن اگر در آن بوی خوش باشد، و اثرش تا حال احرام باقی بماند، جایز نیست.

مسئله ۳۳. اگر در حال احرام ناچار شود از مالیدن روغن، در این صورت مالیدن آن مانعی ندارد، لذا اگر از کرم‌های معطر استفاده کند کفاره دارد هر چند ناچار از استفاده آن باشد.

هفدهم: ازاله مو از بدن خود یا از بدن کسی دیگر اگرچه آن کس محرم نباشد- اگر چه یک مو باشد- ولی اگر ناچار باشد، مثل آن که برای رفع درد سر، مو را برطرف کند، یا آن که مو، چشم را اذیت کند، ازاله آن حرام نیست.

مسئله ۳۴. کنده شدن مو در حال وضو یا غسل بدون قصد

مناسک عمره مفرده، ص: ۳۵

ضرر ندارد.

مسئله ۳۵. کفاره تراشیدن سر و ازاله موی زیر هر دو بغل، بلکه زیر یک بغل اگر ناچار شود، یک گوسفند یا سه روز روزه یا صدقه دادن ده مدّ بر ده مسکین است، و بعضی دوازده مد بر شش مسکین فرموده‌اند، و این مطابق با احتیاط است و ترک نشود، و اگر ناچار نشود هم بنابر احتیاط واجب، کفاره آن کشتن گوسفند است، و هر گاه دست به سر یا ریش خود بکشد، و یک مو یا دو مو بیفتد، احتیاطاً یک مشت گندم یا جو و مانند این‌ها صدقه بدهد.

هیجدهم: آن که مرد، سر و گوش خود را بپوشاند، و احتیاط واجب آن است که گل و حنا به سر نمالد، و چیزی هم بر سر نگذارد، بلکه احتیاط مستحب این است که با دست نیز سر را نپوشاند.

مسئله ۳۶. پوشاندن قسمتی از سر نیز حرام است، ولی گذاردن بند مشک آب بر سر مانعی ندارد، و پوشیده شدن مقداری از سر یا تمام آن به واسطه دستمالی که برای درد سر به سر می‌بندد، مانعی ندارد، لیکن یک گوسفند کفاره دارد چنان که مذکور خواهد شد.

مسئله ۳۷. در حال احرام، سر به زیر آب یا مایع دیگری بردن برای مرد جایز نیست، بلکه احتیاط برای زن نیز ترک

مناسک عمره مفرده، ص: ۳۶

آن است.

مسئله ۳۸. کفاره پوشیدن سر بنابر احتیاط یک گوسفند است، و اگر از روی ناچاری باشد، نیز یک گوسفند است، و احتیاط آن است که اگر بیش از یک بار سر را بپوشاند، برای هر بار جداگانه کفاره بدهد خصوصاً اگر بدون عذر باشد، و مخصوصاً اگر مجلس آن هم متعدد شود.

نوزدهم: آن که زن تمام یا قسمتی از صورت خود را با نقاب یا چیز دیگری بپوشاند.

مسأله ۳۹. پوشاندن صورت برای مردها جایز است.

مسأله ۴۰. اگر زن در موقع نماز برای آن که یقین کند سر و گردن او پوشیده شده، مقداری از اطراف صورت را بپوشاند اشکال ندارد، ولی باید بعد از نماز فوراً آن مقدار را باز کند.

مسأله ۴۱. جایز است به جهت رو گرفتن از نامحرم مقداری از چادر یا چیز دیگری را که به سر انداخته، تا محاذی چانه پایین بیندازد، لیکن احتیاط لازم این است که آن را به دست یا به چوب دور از صورت نگاه دارد که مثل نقاب نشود، و در غیر این صورت، یک گوسفند کفاره بر او لازم است.

بیستم: آن که مرد محرم در روز در حال راه‌پیمودن بالای سر خود سایه قرار دهد؛ چه سواره باشد و چه پیاده، و مناسک عمره مفرده، ص: ۳۷

احتیاط مستحب آن است که در شب هم در حال راه‌پیمودن برای خود سایه قرار ندهد.

مسأله ۴۲. برای زن و بچه، بالای سر سایه قراردادن اشکال ندارد.

مسأله ۴۳. احتیاط مستحب آن است که مرد محرم در حال راه‌پیمودن در سایه چیزی که بالای سر او هم نیست نباشد.

مسأله ۴۴. در وقت ناچاری، مثل شدت سرما یا گرما یا باران، در حال راه‌پیمایی، زیر سایه‌رفتن جایز است، ولی یک گوسفند کفاره آن بر او واجب می‌شود، و اما اگر در احرام عمره، مکرر سوار مرکب سقف‌دار شود و پیاده شود، به تکرار آن، کفاره تکرار نمی‌شود.

مسأله ۴۵. مرد محرم در وقتی که منزل می‌کند، چنانچه زیرسقف و مانند آن برود یا چتر به سر بگیرد اشکال ندارد اگرچه در حال رفت و آمد برای کارهای منزل باشد، ولی احتیاط آن است که در وقت رفت و آمد در کارهای منزل هم زیر سایه نباشد هر چند مراعات آن لازم نیست.

مسأله ۴۶. کسی که از تنعیم محرم می‌شود چون تنعیم جزء مکه شده و مکه منزل است، استظلال برای او مانعی ندارد. مناسک عمره مفرده، ص: ۳۸

بیست و یکم: آن که از بدن خودش خون بیرون بیاورد هر چند به خراشاندن بدن یا مسواک کردن باشد اگر بداند این کارها سبب بیرون آمدن خون می‌شود، ولی در حال ناچاری مانعی ندارد، و کفاره آن بنا بر احوط و اولی، یک گوسفند است.

مسأله ۴۷. اگر از بدن شخص دیگری خون بیرون آورد، مثل این که رگ او را بزند، اشکال ندارد.

بیست و دوم: ناخن گرفتن است اگر چه مقدار کمی از یک ناخن باشد، و اما اگر ناچار باشد، مثل آن که مقداری از آن افتاده باشد، و باقی مانده او را اذیت کند، گرفتن آن جایز است، و کفاره آن یک مدّ (تقریباً سه ریع کیلو ۷۵۰ گرم) طعام، مثل گندم جو و مانند این‌ها است که باید به فقیر بدهد؛ و کفاره گرفتن تمام ناخن نیز یک مد است، و اگر تمام ناخن‌های دست و پا را در یک مجلس بگیرد، کفاره آن یک گوسفند است، و اگر ناخن دست‌ها را در یک مجلس، و پاها را در مجلس دیگر بگیرد، دو گوسفند، و اگر شخصی اشتهاً به محرمی بگوید که گرفتن ناخن در حال احرام اشکال ندارد، و آن محرم باور کند و ناخن بگیرد و اتفاقاً خون بیفتد، باید کسی که مسأله را اشتباه گفته، یک گوسفند کفاره بدهد؛ چه محرم باشد و چه محل، و چه

مناسک عمره مفرده، ص: ۳۹

مجتهد باشد یا نباشد.

بیست و سوم: کندن دندان است، هر چند خون نیاید، و کفاره آن بنا بر احتیاط، یک گوسفند است.

بیست و چهارم: کندن درخت و گیاهی است که در حرم روئیده باشد، ولی کندن درخت و گیاهی که در ملک خودش روئیده باشد مانعی ندارد.

مسأله ۴۸. اگر محرم درختی را که کندن آن در حال احرام حرام است بکند، جمعی فرموده‌اند که اگر بزرگ باشد، کفاره آن یک گاو، و اگر کوچک باشد، یک گوسفند است، و این قول مشهور است؛ و بعضی فرموده‌اند: قیمت آن را به فقیر بدهد، و ظاهر این است که اگر گاو یا گوسفند را به قصد ما فی الذمه از عین آن‌ها یا قیمت درخت بدهد، و قیمت درخت بیشتر نباشد، کافی است، و اگر مقداری از یک درخت را بکند، باید به مقدار قیمت آن به فقیر بدهد، و اگر گیاهی را بکند استغفار کند، ولی کفاره ندارد.

مسأله ۴۹. کندن درخت یا گیاه حرم به تفصیلی که گفته شد برای کسی که محرم هم نیست حرام است، ولی جایز است حیوان خود را رها کند تا علف را بخورد بدون آن که خودش به جهت او، آن را قطع کند، چنان که راه رفتن به طور متعارف اگر موجب کنده شدن گیاه حرم شود، مانعی ندارد.

مناسک عمره مفرده، ص: ۴۰

بیست و پنجم: اسلحه و آلات حرب بر خود بستن است؛ و بعضی، زره و خود و هر چه از وسایل دفاع باشد را نیز جزء سلاح شمرده، و پوشیدن آن‌ها را حرام دانسته‌اند.

مسأله ۵۰. احتیاط واجب آن است که اسلحه را اگر نمایان باشد همراه بر ندارد اگر چه بر تن او نباشد.

مستحبات وارد شدن به حرم

مسأله ۵۱. بدان که مقداری از زمین‌هایی که از جهات چهارگانه محیط به مکه است، حرم می‌باشد، و علاماتی از طرف جدّه و عرفات و سایر اطراف که وارد مکه می‌شوند نصب شده است که معلوم است.

مسأله ۵۲. مستحب است چون به حرم رسد، قبل از ورود به آن پیاده شود، و برای وارد شدن به حرم غسل کند، و پا را برهنه کند، و نعلین را در دست گیرد، و وارد حرم شود، و در حدیث است کسی که چنین کند برای تواضع و فروتنی نسبت به خداوند متعال خداوند عالم جلّ ذکره محو کند از او صد هزار گناه، و بنویسد از برای او صد هزار حسنه، و صد هزار حاجت او را بر آورد، و مستحب است که در وقت وارد شدن به حرم، این دعا را بخواند:

اللَّهُمَّ أَنْتَ قُلْتَ فِي كِتَابِكَ وَقَوْلِكَ الْحَقُّ وَأَذْنٌ فِي النَّاسِ

مناسک عمره مفرده، ص: ۴۱

بِالْحَجِّ يَا تُوَكَّجِ رِجَالًا وَعَلَى كُلِّ ضَامِرٍ يَأْتِينَ مِنْ كُلِّ فَجٍّ عَمِيقٍ اللَّهُمَّ انِّي اِزْجُوا اَنْ اَكُوْنَ مِمَّنْ اَجَابَ دَعْوَتَكَ وَقَدْ جِئْتُ مِنْ شُقَّةٍ بَعِيدَةٍ وَفَجٍّ عَمِيقٍ سَامِعًا لِتَدَائِكَ وَمُسْتَجِيبًا لَكَ مُطِيعًا لِامْرِكَ وَكُلُّ ذَلِكَ بِفَضْلِكَ عَلَيَّ وَاحْسَانِكَ اِلَيَّ فَلَكَ الْحَمْدُ عَلَيَّ مَا وَقَفْتَنِي لَهٗ اِبْتِغَى بِذَلِكَ الزُّلْفَةَ عِنْدَكَ وَالْقُرْبِيَّةَ اِلَيْكَ وَالْمَنْزِلَةَ لِمَدْيِكَ وَالْمَغْفِرَةَ لِذُنُوبِي وَالتَّوْبَةَ عَلَيَّ مِنْهَا بِمَنِّكَ اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ وَحَرِّمْ بَدَنِي عَلَيَّ النَّارِ وَآمِنِي مِنْ عَذَابِكَ وَعِقَابِكَ بِرَحْمَتِكَ يَا اَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ.

مستحبات داخل شدن به مکه معظمه

بدان که مکه معظمه، مرکز طلوع انوار وجود محمدی، و مشرق آفتاب هدایت اسلامی، و مهبط ملائکه مقربین، و محل بزرگ‌ترین و باشکوه‌ترین اجتماع مؤمنین و موحدین، و مکان نزول باران رحمت و مغفرت، و آیات بینات الهی و مقام ابراهیم خلیل است؛ و از این جهات و جهات بسیار دیگر، مخصوصاً از جهت وجود بیت الله الحرام در آن، شرافت و حرمت آن بسیار است.

کسی که وارد آن شهر مقدس می‌شود، باید فضایل مشاهد بزرگ و شعائر اسلامی را که خداوند متعال مقرر داشته

مناسک عمره مفرده، ص: ۴۲

متوجه باشد، تا برای ادراک برکات و فضایل آن اماکن مقدسه آماده شود، و نور حقیقت بر حال او ظاهر شده، و گناهانش

آمرزیده، و عیوبش برطرف شود ان شاء الله تعالی.
 «أَنَا سُمِّيتُ مَكَّةَ لِأَنَّهَا تَمُكُّ الذُّنُوبَ أَي تَزِيلُهَا كُلَّهَا»

مسأله ۵۳. مستحب است به جهت وارد شدن به مکه اگر ممکن شود، غسل دیگری کند، و با آرامش دل و بدن با فروتنی و وقار وارد مکه شود، و چون وارد مکه شود از راه بالای مکه داخل شود، از عقبه «کداه» که در شمال مکه است، و بعضی این حکم را مختص به کسانی دانسته‌اند که از راه مدینه می‌روند، و در موقع خروج، از عقبه «ذی طوی» که در جنوب مکه واقع است خارج شود.

مستحبات تشریف به مسجد الحرام

مسأله ۵۴. بنا به فرموده بعضی از علما، مستحب است غسل به جهت وارد شدن به مسجد الحرام، و مستحب است از در بنی شیبه - که مقابل باب السلام است، و به واسطه توسعه مسجد در خود مسجد واقع شده است - وارد شود، و در کمال خضوع و خشوع و آرامش دل و بدن در نزد آن بایستد و بگوید چنان که در خبر صحیح است:-

السَّلَامُ عَلَيْكَ أَيُّهَا النَّبِيُّ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ بِسْمِ اللَّهِ وَ

مناسک عمره مفرده، ص: ۴۳

بِاللَّهِ وَمِنَ اللَّهِ وَمَا شَاءَ اللَّهُ وَالسَّلَامُ عَلَى أَنْبِيَاءِ اللَّهِ وَرُسُلِهِ وَالسَّلَامُ عَلَى رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ. السَّلَامُ عَلَى إِبْرَاهِيمَ خَلِيلِ اللَّهِ وَالْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ.

و در روایت دیگر وارد است که می‌گویند:

بِسْمِ اللَّهِ وَبِاللَّهِ وَمِنَ اللَّهِ وَإِلَى اللَّهِ وَمَا شَاءَ اللَّهُ وَعَلَى مِلَّةِ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَخَيْرِ الْأَسْمَاءِ لِلَّهِ وَالْحَمْدُ لِلَّهِ وَالسَّلَامُ عَلَى رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ السَّلَامُ عَلَى أَنْبِيَاءِ اللَّهِ وَرُسُلِهِ السَّلَامُ عَلَى إِبْرَاهِيمَ خَلِيلِ الرَّحْمَنِ السَّلَامُ عَلَى الْمُرْسَلِينَ وَالْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ عَلَيْنَا وَعَلَى عِبَادِ اللَّهِ الصَّالِحِينَ
 اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ وَبَارِكْ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ وَارْحَمْ مُحَمَّدًا وَآلَ مُحَمَّدٍ كَمَا صَلَّيْتَ وَبَارَكْتَ وَتَرَحَّمْتَ عَلَى إِبْرَاهِيمَ وَآلِ إِبْرَاهِيمَ إِنَّكَ حَمِيدٌ مَجِيدٌ

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ عَبْدِكَ وَرَسُولِكَ اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى إِبْرَاهِيمَ خَلِيلِكَ وَعَلَى أَنْبِيَائِكَ وَرُسُلِكَ وَسَلِّمْ عَلَيْهِمْ وَسَلَامًا عَلَى الْمُرْسَلِينَ وَالْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ

اللَّهُمَّ افْتَحْ لِي أَبْوَابَ رَحْمَتِكَ وَاسْتَعْمِلْنِي فِي طَاعَتِكَ وَمَرْضَاتِكَ وَاحْفَظْنِي بِحِفْظِ الْإِيمَانِ أَبَدًا مَا أَبْقَيْتَنِي جَلَّ ثَنَاءُ وَجْهِكَ الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي جَعَلَنِي مِنْ وَفْدِهِ وَزُؤَارِهِ وَجَعَلَنِي

مناسک عمره مفرده، ص: ۴۴

مِمَّنْ يَعْمُرُ مَسَاجِدَهُ وَجَعَلَنِي مِمَّنْ يُنَاجِيهِ

اللَّهُمَّ إِنِّي عَبْدُكَ وَزَائِرُكَ فِي بَيْتِكَ وَعَلَى كُلِّ مِيَابِئِي حَقٌّ لِمَنْ أَنَاهُ وَزَارَهُ وَأَنْتَ خَيْرُ مِيَابِئِي وَأَكْرَمُ مَرُورٍ فَاسْأَلْكَ يَا اللَّهُ يَا رَحْمَنُ بِأَنَّكَ أَنْتَ اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ وَخِدْكَ لَا شَرِيكَ لَكَ بِأَنَّكَ وَاحِدٌ أَحَدٌ صِدْقٌ لَمْ تَلِدْ وَلَمْ تُوَلَدْ وَلَمْ يَكُنْ لَهُ (لَكَ خ ل) كُفُوًا أَحَدٌ وَأَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُكَ وَرَسُولُكَ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَعَلَى أَهْلِ بَيْتِهِ يَا جَوَادُ يَا كَرِيمُ يَا مَاجِدُ يَا جَبَّارُ يَا كَرِيمُ أَسْأَلُكَ أَنْ تَجْعَلَ تُخَفَّتَكَ إِيَّايَ مِنْ زِيَارَتِي إِيَّاكَ أَوْلَ شَيْءٍ تُعْطِينِي فَكَأَنَّكَ رَقَبَتِي مِنَ النَّارِ

پس سه مرتبه می‌گویی:

اللَّهُمَّ فَكَّ رَقَبَتِي مِنَ النَّارِ.

پس می‌گویی:

وَ أَوْسِعْ عَلَيَّ مِنْ رِزْقِكَ الْحَلَالِ الطَّيِّبِ وَ ادْرَأْ عَنِّي شَرَّ شَيَاطِينِ الْجِنِّ وَ الْإِنْسِ وَ شَرَّ فَسَقَةِ الْعَرَبِ وَ الْعَجَمِ.

پس داخل مسجد می‌شوی و می‌گویی:

بِسْمِ اللَّهِ وَ بِاللَّهِ، وَ عَلَى مِلَّةِ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ.

پس دست‌ها را بالا بردار، و روی به کعبه معظمه بکن و بگو:

اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ فِي مَقَامِي هَذَا فِي أَوَّلِ مَنَاسِكِي أَنْ تَقْبَلَ تَوْبَتِي وَ أَنْ تَتَجَاوَزَ عَن خَطِيئَتِي وَ أَنْ تَضَعَ عَنِّي وَزْرِي

مناسک عمره مفرده، ص: ۴۵

الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي بَلَّغَنِي بَيْتَهُ الْحَرَامَ اللَّهُمَّ إِنِّي أَشْهَدُ أَنَّ هَذَا بَيْتُكَ الْحَرَامَ الَّذِي جَعَلْتَهُ مَثَابَةً لِلنَّاسِ وَ أَمْنًا مُبَارَكًا وَ هُدًى لِلْعَالَمِينَ اللَّهُمَّ الْعَبِيدُ عِبِيدُكَ وَ الْبِلَادُ بِلَادُكَ وَ الْبَيْتُ بَيْتُكَ جِئْتُ أَطْلُبُ رَحْمَتَكَ وَ أَوْفُ طَاعَتِكَ مُطِيعًا لِأَمْرِكَ رَاضِيًا بِقُدْرِكَ أَسْأَلُكَ مَسْأَلَةَ الْفَقِيرِ إِلَيْكَ الْخَائِفِ مِنْ عِقَابِكَ اللَّهُمَّ افْتَحْ لِي أَبْوَابَ رَحْمَتِكَ وَ اسْتَعْمِلْنِي بِطَاعَتِكَ وَ مَرْضَاتِكَ.

پس خطاب به کعبه کن و بگو:

الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي عَظَمَكَ وَ شَرَّفَكَ وَ كَرَّمَكَ وَ جَعَلَكَ مَثَابَةً لِلنَّاسِ وَ أَمْنًا مُبَارَكًا وَ هُدًى لِلْعَالَمِينَ.

و چون نظر بر حجر الاسود افتد رو به سوی او کند و بگوید:

الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي هَدَانَا لِهَذَا وَ مَا كُنَّا لِنَهْتَدِيَ لَوْ لَا أَنْ هَدَانَا اللَّهُ سُبْحَانَ اللَّهِ وَ الْحَمْدُ لِلَّهِ وَ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَ اللَّهُ أَكْبَرُ مِنْ خَلْقِهِ وَ اللَّهُ أَكْبَرُ مِمَّا أَحْسَى وَ أَخَذَرَ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَ حِدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ لَهُ الْمُلْكُ وَ لَهُ الْحَمْدُ يُحْيِي وَ يُمِيتُ وَ يُحْيِي وَ هُوَ حَيٌّ لَا يَمُوتُ بِيَدِهِ الْخَيْرُ وَ هُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ وَ بَارِكْ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ آلِهِ كَأَفْضَلِ مَا صَلَّيْتَ وَ بَارَكْتَ وَ تَرَحَّمْتَ عَلَى إِبْرَاهِيمَ وَ آلِ إِبْرَاهِيمَ إِنَّكَ حَمِيدٌ مَجِيدٌ وَ سَلَامٌ عَلَى جَمِيعِ النَّبِيِّينَ وَ

مناسک عمره مفرده، ص: ۴۶

الْمُرْسَلِينَ وَ الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ اللَّهُمَّ إِنِّي أُوْمِنُ بِوَعْدِكَ وَ أَصَدِّقُ رُسُلَكَ وَ أَتَّبِعُ كِتَابَكَ.

پس به تانی روانه شو، و گام‌ها را کوتاه بگذار از ترس عذاب خدا. پس چون به نزدیک حجر الاسود رسیدی، دست‌ها را بردار، و حمد و ثنای الهی را به جا آور، و صلوات بر محمد و آل محمد بفرست و بگو:

اللَّهُمَّ تَقَبَّلْ مِنِّي

پس دست و رو و بدن را به حجر الاسود می‌مالی و می‌بوسی آن را، و اگر نتوانی بیوسی دست بمال، و اگر نتوانی دست بمالی، اشاره کن و بگو:

اللَّهُمَّ أَمَانَتِي أَدَيْتَهَا وَ مِيثَاقِي تَعَاهَدْتَهُ لِتَشْهَدَ لِي بِالْمُؤَافَاةِ اللَّهُمَّ تَصَدِّقًا بِكِتَابِكَ وَ عَلَى سُنَّةِ نَبِيِّكَ صَلَوَاتِكَ عَلَيْهِ وَ آلِهِ أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَ حِدَهُ لِمَا شَرِيكَ لَهُ وَ أَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَ رَسُولُهُ آمَنْتُ بِاللَّهِ وَ كَفَرْتُ بِالْجِبْتِ وَ الطَّاغُوتِ وَ اللَّاتِ وَ الْعُزَّى وَ عِبَادَةَ الشَّيْطَانِ وَ عِبَادَةَ كُلِّ نِدٍّ يُدْعَى مِنْ دُونِ اللَّهِ.

و اگر نتوانی همه را بخوانی، بعضی را بخوان و بگو:

اللَّهُمَّ إِلَيْكَ بَسَّطْتُ يَدِي وَ فِيمَا عِنْدَكَ عَظَمْتَ رَغْبَتِي فَاقْبَلْ سَيِّئَاتِي وَ اغْفِرْ لِي وَ ارْحَمْنِي اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنَ الْكُفْرِ وَ الْفَقْرِ وَ مَوَاقِفِ الْخُرَى فِي الدُّنْيَا وَ الْآخِرَةِ.

مناسک عمره مفرده، ص: ۴۷

و بعد از آن، شروع به طواف کند.

احکام طواف عمره

مسئله ۵۵. کسی که محرم به احرام عمره مفرده شده است، بعد از ورود به مکه معظمه باید هفت شوط طواف کند، یعنی هفت مرتبه دور کعبه معظمه بگردد که این کار را طواف عمره مفرده می‌گویند.

مسئله ۵۶. طواف، رکن عمره است، و بدون آن عمره برگزار نمی‌شود، و با ترک آن عمداً؛ چه عالم به حکم باشد و چه جاهل، شخص از احرام بیرون نمی‌آید، و اگر آن را فراموش کرد، باید هر وقت یادش آمد به‌جا آورد، و اگر به وطن خود رفته باشد و برگشتن به مکه مکرمه برای او امکان نداشته یا حرج داشته باشد، باید نایب بگیرد، و نماز طواف را نیز به نیابت او به‌جا آورد، و بنا بر احتیاط واجب علاوه بر طواف و نماز طواف، سعی را نیز خودش یا نایبش به‌جا آورد.

شرایط طواف

در طواف، پنج چیز شرط است:

شرط اول: آن‌که با طهارت باشد. پس محدث به حدیث

مناسک عمره مفرده، ص: ۴۸

اکبر یا اصغر، طواف واجب او [۳] باطل است؛ خواه طواف عمره باشد و خواه طواف حج یا طواف نساء.

مسئله ۵۷. اگر در وقتی که مشغول طواف است وضو یا غسل او بی‌اختیار باطل شود، یا عذر دیگری برایش پیدا شود که نتواند طواف را تمام کند، پس اگر شوط چهارم را تمام کرده است، از همان‌جا طواف را رها کند، و بعد از وضو یا غسل یا بعد از رفع عذر، طواف را از همان‌جا که رها کرده تمام نماید، و اگر قبل از تمام کردن شوط چهارم بوده، اگر به سه شوط و نیم نرسیده، طواف او باطل است، و باید بعد از وضو یا غسل یا بعد از رفع عذر، طواف را از سر بگیرد، و اگر به سه شوط و نیم رسیده، و شوط چهارم را تمام نکرده، احتیاط آن است که بعد از وضو یا غسل یا بعد از برطرف شدن عذر، باقی‌مانده را از همان‌جا که رها کرده تمام کند، و دو رکعت نماز طواف بخواند، و دوباره هفت دور طواف کند، و دو رکعت نماز طواف را نیز به‌جا آورد.

مسئله ۵۸. کسی که قبل از طواف یا در بین طواف، قبل از تمام شدن هفت شوط شک کند که غسل کرده یا وضو

مناسک عمره مفرده، ص: ۴۹

گرفته یا نه، یا بداند که حدیثی از او صادر شده و غسل یا وضو هم گرفته، ولی نداند کدام جلوتر بوده، باید غسل کند یا وضو بگیرد، و بعد، طواف را از سر بگیرد، و اگر بعد از طواف شک نماید، اعتنا به آن شک نکند، و کسی که شک کند که وضو یا غسلش باطل شده یا نه، به آن شک اعتنا نکند، و طواف را به‌جا آورد؛ چه قبل از طواف باشد، چه در بین، و چه بعد از طواف.

مسئله ۵۹. اگر کسی به واسطه عذری نتواند وضو بگیرد یا غسل کند، احتیاط واجب آن است که صبر کند تا عذرش برطرف شود، و اگر عذرش تا تنگی وقت برطرف نشود، باید برای طواف، بدل از غسل یا وضو تیمم کند، به طوری که در تیمم نماز عمل می‌کند، و کسی که تیمم بدل از غسل جنابت کرده، بعد از آن که خودش طواف را به‌جا آورد احتیاطاً نایب هم بگیرد.

مسئله ۶۰. زن حائض بعد از پاک شدن و قبل از غسل، حکم او حکم جنب است در وجوب غسل با امکان، و تیمم با عدم امکان غسل، و اگر در تمام مدتی که در مکه است پاک نشود، باید برای هر طواف و نماز آن نایب بگیرد، و خودش طواف نکند، ولی سایر اعمال را خودش به‌جا آورد.

شرط دوم: پاک بودن بدن و لباس است، به طوری که در

مناسک عمره مفرده، ص: ۵۰

نماز شرط شده است، بلکه احتیاط واجب آن است که در صورت امکان با خون کمتر از درهم، و خون زخم و جراحت که در نماز عفو شده نیز طواف نکند، و برای طواف آن را برطرف نماید، و تطهیر کند، و اگر برطرف کردن و تطهیر آن ممکن نیست، احتیاط آن است که هم خودش با آن حال طواف کند و هم نایب بگیرد تا برای او طواف نماید، ولی در وسعت وقت به احتیاط واجب تأخیر طواف تا امکان تطهیر لازم است.

مسئله ۶۱. اگر بعد از طواف بفهمد که لباس یا بدنش نجس بوده، طوافش صحیح است، و اگر فراموش کرد و با بدن یا لباس نجس طواف کرد، احتیاط لازم آن است طواف را دوباره به جا آورد.

مسئله ۶۲. اگر در بین طواف، لباس یا بدنش نجس شود یا بفهمد از قبل نجس بوده، و بدون رها کردن طواف، شستن آن ممکن نباشد، طواف را رها نماید، و اگر چهار دور یا بیشتر طواف کرده، بعد از تطهیر بدن یا لباس، بقیه طواف را تمام کند، و اگر به سه دور و نیم نرسیده، طواف او باطل است، و باید بعد از تطهیر از سر بگیرد، و اگر از سه دور و نیم گذشته و چهار دور را تمام نکرده، احتیاط آن است که بعد از تطهیر از همان جا که رها کرده، طواف را تمام کند، و

مناسک عمره مفرده، ص: ۵۱

نماز طواف را بخواند، و دوباره طواف و نماز آن را به جا آورد.

شرط سوم: آن است که مرد طواف کننده ختنه شده باشد. پس اگر ختنه نشده باشد، طواف او باطل است، و بنابر این نساء از مرد غیر مختون باطل است، و بنابر احتیاط لازم پسر بچه‌ای که ختنه نشده اگر طواف نساء کند یا او را طواف دهند، طوافش باطل خواهد بود، و بعد از ختنه تا خودش یا نایبش از طرف او طواف‌هایی را که بر ذمه دارد به جا نیاورد، زن بر او حلال نخواهد شد.

شرط چهارم: پوشانیدن عورت است با چیزی که مباح باشد، و غصبی نباشد، بلکه احتیاط آن است که در آن تمام شرایط لباس نماز گزار رعایت شود.

شرط پنجم: باید نیت کند که برای اطاعت فرمان خداوند متعال در عمره مفرده هفت دور طواف خانه کعبه معظمه انجام می‌دهم.

واجبات طواف

واجبات طواف، هفت چیز است:

اول و دوم: آن است که طواف را در هر دور از حجر الاسود شروع کند، و به حجر الاسود تمام کند، و برای این که یقین نماید در هر دور، ابتدا به جزء اول حجر نموده،

مناسک عمره مفرده، ص: ۵۲

و به جزء اول تمام کرده، در ابتدای طواف باید کمی پیش از رسیدن به حجر الاسود نیت کند، و قصد نماید که ابتدا در هر دور از محاذی اولین جزء حجر باشد، و انتهای آن همان موضعی که واقعاً انتهای دور است باشد، و با همین نیت هفت دور طواف کند.

سوم: آن که طوری طواف کند که در تمام مدتی که به طواف مشغول است خانه کعبه طرف دست چپ او باشد. پس اگر در بین طواف، رو به خانه کعبه کند، برای بوسیدن ارکان یا جهت دیگر یا آن که به واسطه زیادی جمعیت پشت به خانه یا رو به خانه کند، و مقداری از طوافش اگر چه کم باشد در این حال واقع شود آن مقدار جزء طواف محسوب نمی‌شود، و باید برگردد، و آن مقدار را به طوری که خانه کعبه به طرف دست چپش باشد به جا آورد، و اگر نمی‌تواند برگردد آن موضع را نشان کند، و بدون نیت دور بزند تا به آن موضع که رسید از آنجا قصد طواف کند، و بقیه طواف را تمام نماید.

مسئله ۶۳. برای این که در تمام احوال طواف شانه چپ مقابل خانه کعبه باشد، دستور داده‌اند بهتر این است که وقتی از «حجر الاسود» گذشت، پیش از رسیدن به در «حجر اسماعیل» کمی بدن را به طرف چپ خود کج کند،

مناسک عمره مفرده، ص: ۵۳

و پیش از رسیدن به در دیگر حجر اسماعیل نیز قدری بدن را به طرف راست کج کند تا شانه چپ از خانه رد نشود، و مقابل هر رکنی که می‌رسد به همین دستور عمل کند، ولی رعایت این دقت‌ها لازم نیست، و همین که به طور متعارف هفت شوط را انجام دهد، کافی است.

چهارم: آن است که حجر حضرت اسماعیل علیه‌السلام را که مدفن مادر آن حضرت، بلکه مدفن عده‌ای از انبیاء علی نبینا و آله و علیهم‌السلام است در طواف خود داخل کند، یعنی در خارج حجر طواف کند و داخل آن نشود، و چنانچه عمداً هر چند جاهل به مسأله باشد و یا سهواً از داخل حجر طواف نماید، آن دور از طواف او باطل می‌شود، و اعاده آن از موضعی که داخل حجر شده کافی نیست، بلکه باید آن دور را از سر بگیرد، و اگر اعاده نکند، طواف او باطل است.

و با اعاده چون احتمال باطل شدن اصل طواف نیز می‌رود، احتیاط لازم آن است که پس از تمام کردن طواف و خواندن نماز، دوباره طواف کند، و نماز آن را بخواند.

پنجم: آن که در حال طواف بیشتر از بیست و شش ذراع و نیم از کعبه دور نشود (ذراع از آرنج است تا سر انگشتان). پس اگر در بین طواف بیشتر از این مقدار از خانه دور شود، باید آن مقدار را که دور بوده است از طواف حساب نکند، و

مناسک عمره مفرده، ص: ۵۴

دوباره به طور صحیح به‌جا آورد، ولی اگر چاره‌ای از طواف در خارج از این فاصله نباشد، طواف در دورتر از این فاصله به شرط صدق طواف، و رعایت نزدیکی ممکن اشکال ندارد.

مسأله ۶۴. در طرف حجر اسماعیل علیه‌السلام فاصله از دیوار حجر محاسبه می‌شود.

ششم: آن که در حال طواف از خانه و آنچه از خانه حساب می‌شود خارج باشد. پس اگر روی سکوی اطراف خانه که آن را «شاذروان» گویند راه برود، آن مقدار از طواف که بر روی آن سکو راه رفته باطل است، و باید آن مقدار را به طور صحیح دوباره به‌جا آورد، و طواف را تمام و بعد از خواندن نماز طواف دوباره آن را با نمازش احتیاطاً اعاده نماید، و اگر در اثنای طواف روی حجر اسماعیل برود بلکه احتیاط آن است که در بین طواف روی شاذروان برای دست‌مالیدن به رکن‌ها یا غیر آن دست دراز نکند، و نیز دست را روی دیوار حجر نگذارد تا این که در تمام طواف، تمام بدن او از خانه و حجر خارج باشد.

هفتم: آن که هفت شوط، یعنی هفت دور طواف کند، و آن را کم و زیاد نکند.

مسأله ۶۵. اگر عمداً یک شوط یا بیشتر کم کند، واجب است آن را تمام کند در صورتی که کاری که موالات و

مناسک عمره مفرده، ص: ۵۵

پی‌درپی بودن طواف را به هم می‌زند انجام نداده باشد، و اگر تمام نکند تا موالات به هم بخورد، حکم قطع عمدی را دارد که در مسأله ۵۶ گفته شد.

مسأله ۶۶. اگر سهواً کمتر از هفت دور طواف کند، پس اگر از سه دور و نیم نگذشته، باید طواف را از سر بگیرد، و اگر از سه دور و نیم گذشته و فقط یک دور کم کرده، آن را تمام کند، و اگر بیشتر از یک دور کم کرده، بنا بر احتیاط لازم آن را تمام کند و نماز طواف بخواند، و دوباره هفت دور طواف و نماز آن را به‌جا آورد، ولی در طواف مستحب، تمام کردن کافی است.

مسأله ۶۷. اگر عمداً یک دور یا بیشتر از یک دور زیاد کند به قصد آن که جزء طواف دیگر باشد، قران (جمع) بین طوافین است که در طواف مستحب، مکروه، و در طواف واجب، حرام است، بلکه بنا بر احتیاط لازم سبب باطل شدن طواف می‌شود؛ چه آن که از اول طواف این قصد را کرده باشد یا در بین یا در آخر، و اگر به قصد لغویت آن را به‌جا آورده باشد، ضرری به طواف نمی‌زند، و اگر به قصد آن که جزء طواف اول باشد به‌جا آورد. پس اگر از ابتدای طواف قصد داشته، بی‌اشکال طوافش باطل است، و اگر در بین

طواف قصد کند از همان وقت باطل می‌شود، و اگر در آخر

مناسک عمره مفرده، ص: ۵۶

طواف قصد کند، مشهور فرموده‌اند: طوافش باطل است، ولی احتیاط این است که نماز را بخواند و بعد، طواف را با نماز آن اعاده نماید.

مسئله ۶۸. اگر روی فراموشی بر هفت شوط زیاد کند، پس اگر کمتر از یک دور است آن را رها کند، و طواف او صحیح است، و اگر یک شوط یا بیشتر زیاد کند، احتیاط آن است که آن را به قصد قربت مطلقه (بدون قصد وجوب یا استحباب) به چهارده دور برساند، و بعد دو رکعت نماز طواف واجب بدون تعیین این که طواف واجب اولی است یا دومی پیش از سعی به‌جا آورد، و دو رکعت نماز طواف بعد از سعی به‌جا آورد، و بهتر آن است که بعد از عمل به این احتیاط، اصل طواف و نماز آن را دوباره قبل از سعی به‌جا آورد.

مسئله ۶۹. اگر بعد از طواف، در عدد دورهای آن شک کند به آن شک اعتنا نکند، و اگر در آخر یکی از دورها شک کند که آن شوط هفتم بوده یا هشتم، بنا بگذارد که دور هفتم بوده است یا هشتم، احوط به‌جا آوردن نماز طواف و اعاده طواف با نماز آن است.

مسئله ۷۰. اگر یقین داشته باشد که بیشتر از هفت شوط طواف نکرده، و شک در عدد آن کند، وجوب از سر گرفتن

مناسک عمره مفرده، ص: ۵۷

طواف، خالی از قوت نیست، و احتیاط آن است که بنا را بر اقل بگذارد و تمام کند، و نماز طواف بخواند، و بعد طواف را از سر بگیرد.

مسئله ۷۱. اگر ازدحام جمعیت، انسان را مقداری در طواف جلو ببرد، در صورتی که به کلی از اختیار او خارج نشود، و قصد طواف داشته باشد، اشکال ندارد.

مسئله ۷۲. طواف و سعی به وسیله چرخ‌هایی که اخیراً معمول شده یا نشستن در طبقه‌ها یا سوار شدن بر دوش دیگران برای معذور اشکال ندارد، و اگر با پای خود برود، ثواب آن زیادتر است.

مستحبات و مکروهات طواف

مسئله ۷۳. مستحب است که در حال طواف سربرهنه و پا برهنه، و مشغول دعا و ذکر خدا باشد، و حرف بیهوده نزنند، و کارهایی که در نماز مکروه است انجام ندهند، و گام‌ها را کوچک بردارد، و مستحب است که در حال طواف این دعا را بخواند:

اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ بِاسْمِكَ الَّذِي يُمَشَى بِهِ عَلَى طَلْلِ الْمَاءِ كَمَا يُمَشَى بِهِ عَلَى جَدِّ الْأَرْضِ وَأَسْأَلُكَ بِاسْمِكَ الَّذِي يَهْتَرُ لَهُ عَرُشُكَ وَأَسْأَلُكَ بِاسْمِكَ الَّذِي تَهْتَرُ لَهُ أَقْدَامُ مَلَائِكَتِكَ وَ

مناسک عمره مفرده، ص: ۵۸

أَسْأَلُكَ بِاسْمِكَ الَّذِي دَعَاكَ بِهِ مُوسَى مِنْ جَانِبِ الطُّورِ فَاسْتَجَبْتَ لَهُ وَأَلْقَيْتَ عَلَيْهِ مَجَبَّةً مِنْكَ وَأَسْأَلُكَ بِاسْمِكَ الَّذِي عَفَرْتَ بِهِ لِمُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِهِ وَ مَا تَأَخَّرَ وَأَتَمَّمْتَ عَلَيْهِ نِعْمَتَكَ أَنْ تَفْعَلَ بِي (كَذَا وَ كَذَا).

و حاجت خود را بطلبد، و سنت است که در حال طواف نیز بگوید:

اللَّهُمَّ إِنِّي إِلَيْكَ فَاقِيزُ وَإِنِّي خَائِفٌ مُسْتَجِيرٌ فَلَا تُبَدِّلْ إِسْمِي وَلَا تُعَيِّرْ جِسْمِي.

و در هر شوط که به در خانه کعبه رسد، صلوات بر محمد و آل محمد بفرستد، و این دعا را بخواند:

سَأَلُكَ فَاقِيزُكَ مِنْ كَيْنِكَ بِبَابِكَ فَتَصِدَّقْ عَلَيْهِ بِالْجَنَّةِ اللَّهُمَّ الْبَيْتُ بَيْتُكَ وَالْحَرَمُ حَرَمُكَ وَالْعَبْدُ عَبْدُكَ وَ هَذَا مَقَامُ الْعَائِدِ الْمُسْتَجِيرِ

بِكَ مِنَ النَّارِ فَأَعْتَقْنِي وَوَالِدِي وَأَهْلِي وَوُلْدِي وَإِخْوَانِي الْمُؤْمِنِينَ مِنَ النَّارِ يَا جَوَادُ يَا كَرِيمَ.
و چون به حجر حضرت اسماعیل علی نبینا و آله و علیه السلام برسد نگاه به ناودان طلا کند و بگوید:
يَا ذَا الْمَنِّ وَالطَّوْلِ يَا ذَا الْجُودِ وَالْكَرَمِ إِنَّ عَمَلِي ضَعِيفٌ فَضَاعِفُهُ وَتَقَبَّلُهُ مِنِّي إِنَّكَ أَنْتَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ
و چون به رکن یمانی برسد دست بردارد و بگوید:
يَا ذَا الْمَنِّ وَالطَّوْلِ يَا ذَا الْجُودِ وَالْكَرَمِ إِنَّ عَمَلِي ضَعِيفٌ

مناسک عمره مفرده، ص: ۵۹

فَضَاعِفُهُ وَتَقَبَّلُهُ مِنِّي إِنَّكَ أَنْتَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ.

و چون به رکن یمانی برسد دست بردارد و بگوید:

يَا اللَّهُ يَا وَلِيَّ الْعَافِيَةِ وَخَالِقِ الْعَافِيَةِ وَرَازِقِ الْعَافِيَةِ وَالْمُنْعِمِ بِالْعَافِيَةِ وَالْمَنَّانَ بِالْعَافِيَةِ وَالْمُتَفَضِّلَ بِالْعَافِيَةِ عَلَيَّ وَعَلَى جَمِيعِ خَلْقِكَ يَا
رَحْمَانَ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ وَرَحِيمَهُمَا صَلِّ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ وَأَزْرُقْنَا الْعَافِيَةَ وَدَوَامَ الْعَافِيَةِ وَتَمَامَ الْعَافِيَةِ وَشُكْرَ الْعَافِيَةِ فِي الدُّنْيَا وَ
الْآخِرَةِ يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ

پس سر به جانب کعبه بالا کند و بگوید:

الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي شَرَّفَكَ وَعَظَّمَكَ وَالْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي بَعَثَ مُحَمَّدًا نَبِيًّا وَجَعَلَ عَلِيًّا إِمَامًا، اللَّهُمَّ اهْدِ لِي خَيْرَ خَلْقِكَ وَجَنِّبْهُ شَرَّ رَارِ
خَلْقِكَ.

و چون میان رکن یمانی و حجر الاسود برسد بگوید:

رَبَّنَا آتِنَا فِي الدُّنْيَا حَسَنَةً وَفِي الْآخِرَةِ حَسَنَةً وَقِنَا عَذَابَ النَّارِ

و چون در شوط هفتم به مستجار رسد- و آن پشت کعبه و نزدیک به رکن یمانی است- برابر در خانه بایستد، و دست‌ها را رو به
خانه بگشاید، و اگر می‌تواند روی خود و شکم خود را به کعبه برساند و بگوید:

اللَّهُمَّ الْبَيْتُ بَيْتُكَ وَالْعَبْدُ عَبْدُكَ وَهَذَا مَكَانُ الْعَائِدِ بِكَ مِنْ

مناسک عمره مفرده، ص: ۶۰

النَّارِ اللَّهُمَّ مِنْ قِبَلِكَ الرُّوحُ وَالْفَرْجُ وَالْعَافِيَةُ اللَّهُمَّ إِنَّ عَمَلِي ضَعِيفٌ فَضَاعِفُهُ لِي وَاعْفُ لِي مَا أَطَّلَعْتَ عَلَيْهِ مِنِّي وَخَفِيَ عَلَيَّ خَلْقِكَ
اسْتَجِيرُ بِاللَّهِ مِنَ النَّارِ.

و بگوید:

اللَّهُمَّ إِنَّ عِنْدِي أَفْوَاجًا مِنْ ذُنُوبٍ وَأَفْوَاجًا مِنْ خَطَايَا وَعِنْدَكَ أَفْوَاجٌ مِنْ رَحْمَةٍ وَأَفْوَاجٌ مِنْ مَغْفِرَةٍ يَا مَنْ اسْتَجَابَ لِابْتِغَاظِ خَلْقِهِ إِذْ قَالَ
أَنْظِرْنِي إِلَى يَوْمٍ يُبْعَثُونَ اسْتَجِبْ لِي.

پس حاجت خود را بطلبد، و بسیار دعا بخواند و اقرار به گناهان خود کند، و هرچه را به‌خاطر نداشته باشد، مجملًا اقرار کند، و طلب
آمرزش نماید که البته آمرزیده می‌شود ان شاء الله تعالی.

پس چون به حجر الاسود رسید بگوید:

اللَّهُمَّ قَنِّعْنِي بِمَا رَزَقْتَنِي وَبَارِكْ لِي فِيهَا آتَيْتَنِي.

و می‌باید کمال ملاحظه را بکند در هر مرتبه که می‌رود اگر می‌تواند حجر را بیوسد، و اگر نتواند استلام کند، و اگر استلام، باعث
زحمت باشد از دور اشاره کند، و هم چنین مستحب است استلام سایر ارکان، و نیز مستحب است که خود را به مستجار بمالد، و
آنجا را نشان کند، و چون این اعمال را به‌جا آورد، باز به جای خود رود، و از آنجا به طواف ادامه دهد تا زیاده و کم در طواف
حاصل نشود.

مناسک عمره مفرده، ص: ۶۱

نماز طواف

مسأله ۷۴. واجب است بعد از هر طواف واجب، دو رکعت نماز مثل نماز صبح به نیت نماز طواف نزد مقام حضرت ابراهیم علیه‌السلام به‌جا آورد؛ جهراً یا اخفاً، و احتیاط آن است که نماز را بعد از طواف فوراً بخواند، و نیز احتیاط آن است که نماز را در پشت مقام بخواند، یعنی طوری بایستد که سنگی که نشانه پای حضرت ابراهیم علیه‌السلام بر آن است روبروی او باشد، و اما اگر به علت زیادی جمعیت نتواند در جایی بایستد که عرفاً بگویند پشت مقام ایستاده است، باید در یکی از دو طرف مقام بایستد، و نماز بخواند، و اگر آن هم ممکن نباشد، در هر جایی از مسجد که به پشت مقام و دو طرف آن نزدیک‌تر است نماز را بخواند، و بهتر آن است که هر وقت توانست نماز را دوباره پشت مقام بخواند رجاءاً.

مسأله ۷۵. نماز طواف مستحب را می‌توان در هر جایی از مسجد به‌جا آورد، بلکه بعضی فرموده‌اند که ترک آن عمداً جایز است لیکن سزاوار نیست آن را ترک نماید.

مسأله ۷۶. اگر کسی نماز طواف واجب را فراموش کرد، هر وقت یادش آمد باید در پشت مقام به تفصیلی که در مسأله قبل ذکر شد به‌جا آورد، و اگر سعی و کارهای دیگر را به‌جا

مناسک عمره مفرده، ص: ۶۲

آورد، لازم نیست دوباره سعی را به‌جا آورد، اگر چه احوط است.

مسأله ۷۷. کسی که واجبات نماز، مثل قرائت و غیر آن را نداند علاوه بر آن که نمازهای واجب دیگر یاد گرفتن آن بر او واجب است؛ برای نماز طواف نیز باید این احکام را یاد بگیرد، و قرائتش را صحیح نماید، و اگر اصلاً قادر بر تلفظ صحیح بعضی کلمات نیست به همان صورتی که می‌تواند بخواند، و اگر نایب هم بگیرد، مطابق احتیاط است.

مسأله ۷۸. کسی که نماز طواف را فراموش کرده است، باید برگردد و پشت مقام به‌جا آورد، و اگر برگشتن به مسجد برایش دشوار باشد، می‌تواند آن را در هر محلی که یادش آمد بخواند، هر چند در شهر دیگری باشد، و بهتر آن است که نایب هم بگیرد تا پشت مقام برای او به‌جا آورد.

مسأله ۷۹. اگر کسی نماز طواف واجب را فراموش کند، و پیش از به‌جا آوردن آن بمیرد، باید پسر بزرگتر، قضای آن را به‌جا آورد، مثل سایر نمازهایی که از میت فوت شده است.

مناسک عمره مفرده، ص: ۶۳

مستحبات نماز طواف

مستحب است که در رکعت اول نماز طواف، بعد از حمد، سوره (قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ) و در رکعت دوم بعد از حمد سوره (قُلْ يَا أَيُّهَا الْكَافِرُونَ بخواند، و چون از نماز فارغ شود، حمد و ثنای الهی را به‌جا آورد، و صلوات بفرستد و بگوید:

اللَّهُمَّ تَقَبَّلْ مِنِّي وَ لِمَا تَجَعَلُهُ آخِرَ الْعَهْدِ مِنِّي أَلْحَمِدُكَ اللَّهُ بِمَحَامِدِهِ كُلِّهَا عَلَى نِعْمَائِهِ كُلِّهَا حَتَّى يَنْتَهِيَ الْحَمْدُ إِلَيَّ مَا يُحِبُّ وَيَرْضَى اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ آلِهِ وَ تَقَبَّلْ مِنِّي وَ طَهِّرْ قَلْبِي وَ زَكِّ عَمَلِي.

و در بعضی از روایات وارد است که بگوید:

اللَّهُمَّ ارْحَمْنِي بِطَاعَتِي إِيَّاكَ وَ طَاعِيَةَ رَسُولِكَ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ وَ سَلِّمْ اللَّهُمَّ جَنِّبْنِي أَنْ أَتَعَدَّى حُدُودَكَ وَ اجْعَلْنِي مِمَّنْ يُحِبُّكَ وَ يُحِبُّ رَسُولَكَ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ وَ مَلَائِكَتَكَ وَ عِبَادَكَ الصَّالِحِينَ

پس به سجده رود و بگوید:

سَجَدَ لَكَ وَجْهِي تَعْبُدًا وَرِقًا لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ حَقًّا حَقًّا الْأَوَّلُ قَبْلَ كُلِّ شَيْءٍ وَالْآخِرُ بَعْدَ كُلِّ شَيْءٍ وَهَا أَنَا ذَا بَيْنَ يَدَيْكَ نَاصِيَةً بِيَدِكَ فَاعْفِرْ لِي إِنَّهُ لَا يَغْفِرُ الذَّنْبَ الْعَظِيمَ غَيْرَكَ فَاعْفِرْ لِي فَإِنِّي مُتَقِرٌّ بِذُنُوبِي عَلَى نَفْسِي وَلَا يَدْفَعُ الذَّنْبَ الْعَظِيمَ غَيْرُكَ.

مناسک عمره مفرده، ص: ۶۴

سعی بین صفا و مروه

مسئله ۸۰. بعد از نماز طواف، واجب است هفت مرتبه بین صفا و مروه سعی نماید، یعنی از ابتداء صفا پیاده یا سواره یا بر دوش کسی به مروه برود، و این یک مرتبه حساب می‌شود، و از مروه به صفا برگردد، که با رسیدن به صفا، دو مرتبه سعی کرده است. پس به واسطه هر رفتن از صفا به مروه و برگشتن، دو سعی حاصل می‌شود و به این ترتیب سعی را به‌جا آورد، و سعی هفتم در مروه تمام می‌شود.

مسئله ۸۱. در سعی، وضو و غسل و پاک‌بودن بدن و لباس شرط نیست، ولی احتیاط مستحب آن است که با غسل یا وضو باشد.

واجبات سعی

مسئله ۸۲. هشت چیز در سعی واجب است:

اول: نیت است. پس در سعی برای عمره مفرده چنین نیت کند: «برای انجام فرمان خداوند متعال هفت مرتبه سعی عمره مفرده بین صفا و مروه به‌جا می‌آورم.»

و مستحب است نیت را به زبان بیاورد، و باید پیش از شروع به سعی نیت کند که اولین جزء سعی با نیت باشد.

مناسک عمره مفرده، ص: ۶۵

دوم و سوم: آن است که سعی را از صفا شروع و به مروه تمام کند، و احتیاط آن است که برای تحصیل اطمینان قدری از تلی که در جانب صفا و مروه است بالا رود، و از آنجا شروع و به آنجا ختم کند. چهارم: آن است که هفت مرتبه سعی کند؛ نه کمتر و نه بیشتر.

مسئله ۸۳. اگر عمداً بیشتر از هفت بار سعی کند، سعی او باطل می‌شود، و اگر از جهت ندانستن مسئله یا فراموشی، زیاد کند، سعی او صحیح است.

مسئله ۸۴. اگر سعی را فراموش کرده و یا سهواً از هفت مرتبه کمتر به‌جا آورد، باید هر وقت یادش آمد، تمام یا بقیه آن را انجام دهد، و اگر از مکه بیرون رفته، اگر چه به وطنش رسیده باشد، باید برگردد و آن را به‌جا آورد، و اگر نتواند برگردد، باید نایب بگیرد، و احتیاط مستحب آن است که اگر چهار مرتبه سعی نکرده، بعد از اتمام اول، آن را از سر بگیرد.

مسئله ۸۵. کسی که سهواً از هفت مرتبه کمتر سعی کند، آنچه بر او به سبب احرام حرام شده، تا بقیه سعی خود را انجام ندهد حلال نمی‌شود، و اگر به خیال آن که مُحل شده با زن نزدیکی کند، یک گاو کفاره دارد بنا بر احوط، و

مناسک عمره مفرده، ص: ۶۶

هم‌چنین است اگر ناخن بگیرد.

مسئله ۸۶. اگر در عمره مفرده با اطمینان این که سعی را انجام داده حلق یا تقصیر نماید، و بعد از آن معلوم شود که انجام نداده، بنا بر احتیاط در هر دو صورت مذکور در مسئله قبل کفاره بدهد، و باید سعی و حلق یا تقصیر را به همان تفصیل، خود یا نایبش انجام دهد.

مسأله ۸۷. اگر در عمره مفرده یا عمره تمتع سعی را فراموش کند، و حلق یا تقصیر نماید، غیر از این که خودش یا نایبش به تفصیلی که گذشت سعی و حلق یا تقصیر را انجام دهد، از بابت کفاره چیزی بر او نیست؛ چه از روی فراموشی با زن نزدیکی کرده باشد، یا نکرده باشد.

مسأله ۸۸. اگر بعد از تمام شدن سعی، شک در عدد کند، به آن شک اعتنا نکند، و سعی او صحیح است، لیکن اگر احتمال می‌دهد که کمتر از هفت مرتبه سعی کرده است، احتیاط آن است که دوباره سعی کند.

مسأله ۸۹. اگر در بین آن که مشغول سعی است و در مروه می‌باشد شک کند که هفت بار سعی کرده یا بیشتر، به شک خود اعتنا نکند، و بنا را بر تمام بگذارد.

مسأله ۹۰. اگر در بین صفا و مروه شک کند که این مرتبه هفتم است یا هشتم، سعی او باطل است، و باید از سر

مناسک عمره مفرده، ص: ۶۷

بگیرد.

پنجم: آن است که سعی بین صفا و مروه از طریق معمول و متعارف باشد، و از غیر آن صحیح نیست.

ششم: آن است که در وقت رفتن به مروه رو به مروه باشد، و در وقت برگشتن به صفا رو به صفا. پس اگر به طور قهقری عقب عقب برود و برگردد که در وقت رفتن به مروه، رویش به صفا، و در برگشتن، رویش به مروه باشد، سعی او صحیح نیست.

هفتم: آن است که لباس و کفش او مباح باشد، بلکه بنا بر احوط چیز غصبی همراه نداشته باشد، و اگر سواره سعی می‌کند، باید مرکب او غصبی نباشد.

هشتم: از واجبات، ترتیب بین طواف و سعی است، و اگر فراموش کرد یا به جهت ندانستن مسأله، پیش از طواف سعی کرد، احتیاط واجب آن است که دوباره بعد از طواف سعی را به جا آورد.

مسأله ۹۱. جایز است نشستن یا خوابیدن بر صفا یا مروه برای رفع خستگی، و لازم نیست عذری داشته باشد بنابرایناقوی.

مسأله ۹۲. جایز است تأخیر سعی از طواف و نماز آن برای رفع خستگی یا تخفیف گرمی هوا، و جایز است بدون عذر

مناسک عمره مفرده، ص: ۶۸

تأخیر بیندازد تا شب، گرچه احتیاط در تأخیر نیانداختن است.

مستحبات سعی

مسأله ۹۳. مستحب است کسی که می‌خواهد سعی کند نزد حجر الاسود برود، و آن را ببوسد، و دست‌ها یا بدن را به آن بمالد، یا اشاره کند. پس به نزد چاه زمزم رود، و مقداری از آب آن را بردارد، و بر سر و پشت و شکم بریزد و بخورد و این دعا را بخواند:

اللَّهُمَّ اجْعَلْهُ عِلْمًا نَافِعًا وَ رِزْقًا وَاسِعًا وَ شِفَاءً مِنْ كُلِّ دَاءٍ وَ سَقَمٍ.

پس متوجه صفا شود از دری که محاذی حجر الاسود است، و آن، دری است که حضرت رسول خدا صلی الله علیه و آله از آن بیرون رفت، با آرامش و خضوع برود بالای کوه صفا تا نظر کند به خانه کعبه، و رو به رکن عراقی کند و حمد و ثنای الهی را به جا

آورد، و نعمت‌های الهی را به خاطر آورد.

پس هفت نوبت الله اکبر بگوید، و هفت نوبت الحمد لله، و هفت نوبت لا اله الا الله. سپس سه مرتبه بگوید:

لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ لَهُ الْمُلْكُ وَ لَهُ الْحَمْدُ يُحْيِي وَ يُمِيتُ وَ يُمِيتُ وَ يُحْيِي وَ هُوَ حَيٌّ لَا يَمُوتُ بِيَدِهِ الْخَيْرُ وَ

مناسک عمره مفرده، ص: ۶۹

هُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ

پس صلوات بر محمد و آل محمد بفرستد، و سه نوبت بگوید:

اللَّهُ أَكْبَرُ عَلَى مَا هَدَانَا وَالْحَمْدُ لِلَّهِ عَلَى مَا أْبَلَانَا وَالْحَمْدُ لِلَّهِ الْحَى الْقَيُّومِ وَالْحَمْدُ لِلَّهِ الْحَى الدَّائِمِ

پس سه نوبت بگوید:

أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَأَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ لَا نَعْبُدُ إِلَّا إِيَّاهُ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ وَلَوْ كَرِهَ الْمُشْرِكُونَ

و سه مرتبه بگوید:

اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ الْعَفْوَ وَالْعَافِيَةَ وَالْيَقِينَ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ

پس سه مرتبه بگوید:

اللَّهُمَّ آتِنَا فِي الدُّنْيَا حَسَنَةً وَفِي الْآخِرَةِ حَسَنَةً وَقِنَا عَذَابَ النَّارِ

پس صد مرتبه الله اکبر و صد مرتبه لا اله الا الله و صد مرتبه الحمد لله و صد نوبت سبحان الله بگوید، پس بگوید:

لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ وَحْدَهُ أَنْجَزَ وَعَدَهُ وَنَصَرَ عَبْدَهُ وَغَلَبَ الْأَحْزَابَ وَحْدَهُ فَلَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ وَحْدَهُ اللَّهُمَّ بَارِكْ لِي فِي الْمَوْتِ وَ

فِي مَا بَعْدَ الْمَوْتِ اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنْ ظُلْمَةِ الْقَبْرِ وَوَحْشَتِهِ اللَّهُمَّ أَظِلَّنِي فِي ظِلِّ عَرْشِكَ يَوْمَ لَا ظِلَّ إِلَّا

مناسک عمره مفرده، ص: ۷۰

ظِلِّكَ.

و بسیار تکرار کند سپردن دین و نفس و اهل خود را به خداوند عالم، و بگوید:

أَسْتَئِذِنُكَ اللَّهُ الرَّحْمَنَ الرَّحِيمَ الَّذِي لَا تَضَيِّعُ وَدَائِعُهُ دِينِي وَنَفْسِي وَأَهْلِي وَمَالِي وَوَلَدِي اللَّهُمَّ اسْتَعْمِلْنِي عَلَى كِتَابِكَ وَسُنَّةِ نَبِيِّكَ وَ

تَوْفَّقْنِي عَلَى مِلَّتِهِ وَأَعِزَّنِي مِنَ الْفِتْنَةِ

پس سه نوبت بگوید: الله اکبر. سپس دو مرتبه دعای سابق را بخواند، و بعد یک بار تکبیر بگوید و بخواند دعای سابق را، و اگر همه

عمل گذشته را نتواند بخواند، پس هر قدر که می تواند بخواند.

و مستحب است این دعا را بخواند:

اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِي كُلَّ ذَنْبٍ أَذْنَبْتُهُ قَطُّ، فَإِنْ عُدْتُ فَعِدُّ عَلَى بِالْمَغْفِرَةِ؛ فَإِنَّكَ أَنْتَ الْغَفُورُ الرَّحِيمُ. اللَّهُمَّ افْعَلْ بِي مَا أَنْتَ أَهْلُهُ؛ فَإِنَّكَ إِنْ

تَفَعَّلَ بِي مَا أَنْتَ أَهْلُهُ تَرَحَّمَنِي، وَإِنْ تَعِدَّدْتَنِي فَأَنْتَ عَنِّي عَنْ عِدَابِي، وَأَنَا مُحْتَاجٌ إِلَى رَحْمَتِكَ، فَيَا مَنْ أَنَا مُحْتَاجٌ إِلَى رَحْمَتِهِ ارْحَمْنِي

اللَّهُمَّ لَا تَفْعَلْ بِي مَا أَنَا أَهْلُهُ فَإِنَّكَ إِنْ تَفَعَّلَ بِي مَا أَنَا أَهْلُهُ تَعَدَّدْتَنِي وَلَمْ تَظْلَمْنِي، أَصَبَحْتُ أَتَقِي عَدْلَكَ، وَلَا أَخَافُ جُورَكَ، فَيَا مَنْ هُوَ

عَدْلٌ لَا يَجُورُ ارْحَمْنِي.

پس بگوید:

مناسک عمره مفرده، ص: ۷۱

يَا مَنْ لَا يَخِيبُ سَائِلُهُ وَلَا يَنْفَدُ نَائِلُهُ صَلَّى عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ وَأَجْرَنِي مِنَ النَّارِ بِرَحْمَتِكَ

و در صفا در بالای تل، رو به کعبه این دعا را بخواند:

اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنْ عَذَابِ الْقَبْرِ وَفِتْنَتِهِ وَغُرْبَتِهِ وَوَحْشَتِهِ وَظُلْمَتِهِ وَضَيْقِهِ وَضَنْكِهِ اللَّهُمَّ أَظِلَّنِي فِي ظِلِّ عَرْشِكَ يَوْمَ لَا ظِلَّ إِلَّا

ظِلِّكَ

پس از آن قدری پایین آید و بگوید:

يَا رَبَّ الْعَفْوَ يَا مَنْ أَمَرَ بِالْعَفْوَ يَا مَنْ هُوَ أَوْلَى بِالْعَفْوَ يَا مَنْ يُثِيبُ عَلَى الْعَفْوَ الْعَفْوَ يَا جَوَادُ يَا كَرِيمُ يَا قَرِيبُ يَا بَعِيدُ ارْزُدْ عَلَيَّ

نِعْمَتَكَ وَاسْتَعْمِلْنِي بِطَاعَتِكَ وَمَرْضَاتِكَ

مسأله ۹۴. مستحب است که پس از نماز طواف، مبادرت به سعی کند، و در حال سعی بدن و لباس او پاک و با وضو یا غسل باشد،

و از صفا تا محلی که علامت هروله در آنجا نصب شده به طور متوسط راه برود، یعنی نه تند برود و نه کند، و از آنجا تا علامت دیگر اگر مرد باشد هروله کند، یعنی قدم‌ها را کوتاه و تند بردارد.

و برای زن‌ها هروله مستحب نیست، و چون به محل هروله برسد بگوید:

بِسْمِ اللَّهِ وَ بِاللَّهِ وَاللَّهُ أَكْبَرُ وَ صَلَّى اللَّهُ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ أَهْلِ بَيْتِهِ اللَّهُمَّ اغْفِرْ وَ ارْحَمْ وَ تَجَاوَزْ عَمَّا تَعْلَمُ إِنَّكَ أَنْتَ الْأَعَزُّ

مناسک عمره مفرده، ص: ۷۲

الْكَرِيمُ وَ اهْدِنِي لِتِي هِيَ أَقْوَمُ اللَّهُمَّ إِنَّ عَمَلِي ضَعِيفٌ فَضَاعِفُهُ لِي وَ تَقَبَّلْهُ مِنِّي اللَّهُمَّ لَكَ سَعْيِي وَ بِكَ حَوْلِي وَ قُوَّتِي تَقَبَّلْ مِنِّي عَمَلِي يَا مَنْ يَقْبَلُ عَمَلَ الْمُتَّقِينَ

پس تند برود تا به محل دیگری که علامت نصب شده، و آنجا هروله را ترک کند، و چون از آنجا بگذرد بگوید:

يَا ذَا الْمَنِّ وَ الْفَضْلِ وَ الْكَرَمِ وَ النَّعْمَاءِ وَ الْجُودِ اغْفِرْ لِي ذُنُوبِي إِنَّهُ لَا يَغْفِرُ الذُّنُوبَ إِلَّا أَنْتَ

و چون به مروه رسد دعای اول را بخواند که در صفا خواند و بگوید:

اللَّهُمَّ يَا مَنْ أَمَرَ بِالْعَفْوِ يَا مَنْ يُحِبُّ الْعَفْوَ يَا مَنْ يُعْطِي عَلَى الْعَفْوِ يَا مَنْ يَغْفُو عَلَى الْعَفْوِ يَا رَبَّ الْعَفْوِ الْعَفْوِ الْعَفْوِ

و اهتمام کند در گریه کردن، و خود را به گریه بدارد، و دعای بسیار کند در حال سعی، و این دعا را بخواند:

اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ حُسْنَ الظَّنِّ بِكَ عَلَى كُلِّ حَالٍ وَ صِدْقَ التَّيِّبَةِ فِي التَّوَكُّلِ عَلَيْكَ.

مسئله ۹۵. جایز است سعی را سواره، و بر روی محمول و چرخ به جا آورد، ولیکن راه رفتن، افضل است.

مسئله ۹۶. سعی در طبقه فوقانی بین صفا و مروه اگر بین دو کوه واقع باشد به طوری که به سعی در آن، سعی بین دو کوه صفا و مروه صدق کند مانع ندارد.

مناسک عمره مفرده، ص: ۷۳

تقصیر یا حلق

مسئله ۹۷. در عمره مفرده بعد از تمام شدن سعی، مرد باید یا مقداری از ناخن یا موی سر یا ریش یا شارب خود را کوتاه کند، و یا سر خود را بتراشد، و زن‌ها فقط باید به کوتاه کردن مو یا ناخن اکتفاء کنند، و تراشیدن سر برای آن‌ها جایز نیست.

مسئله ۹۸. باید تقصیر یا حلق با نیت قربت باشد، یعنی به قصد حلال شدن چیزهایی که در حال احرام بر او حرام بوده برای اطاعت فرمان خداوند متعال ناخن یا موی خود را کوتاه کند، و یا سر خود را بتراشد.

مسئله ۹۹. برای مردها تراشیدن سر افضل (بهتر) است.

همان‌طور که در حدیث است: حضرت رسول اکرم صلی الله علیه و آله برای مردهایی که سر خود را می تراشیدند برای بیرون آمدن از احرام عمره مفرده یا احرام حج، سه مرتبه از خداوند متعال طلب رحمت فرمود، و برای آن‌ها که تقصیر نمی نمودند، یک مرتبه طلب رحمت کردند.

مناسک عمره مفرده، ص: ۷۴

طواف نساء و نماز آن

مسئله ۱۰۰. در عمره مفرده بعد از تقصیر یا حلق هر کاری که به واسطه احرام بر او حرام شده بود حلال می شود، و فقط حرمت لذت‌های جنسی بین زن و شوهر بر او باقی است، و وقتی طواف نساء و نماز آن را که مانند طواف عمره و نماز آن است به جا آورد، این حرمت نیز برداشته می شود.

مسأله ۱۰۱. طواف نساء و نماز آن نیز باید به قصد قربت انجام شود، و همین قدر که نیت کند «طواف نساء در عمره مفرده به قصد اطاعت خداوند متعال به جا می‌آورم کافی است.»
و در نماز آن نیز قصد کند «به قصد اطاعت فرمان خداوند متعال دو رکعت نماز طواف نساء به جا می‌آورم» کفایت می‌کند.
مناسک عمره مفرده، ص: ۷۵

طواف وداع

مسأله ۱۰۲. چون بخواهد از مکه بیرون برود مستحب است غسل کند، و طواف وداع به جا آورد، و در هر دوری دست یا بدن خود را به حجر الاسود و رکن یمانی برساند، و چون به مستحار رسد دعاهایی را که پیش از این گفته شد بخواند.
پس به نزد حجر الاسود بیاید، و خود را به خانه بساید، و یک دست به حجر الاسود گذارد، و دست دیگر به جانب خانه بگشاید، و حمد و ثنای خداوند متعال را به جا آورد، و صلوات بر محمد و آل محمد علیهم السلام بفرستد، و مستحب است که از در «حنّاطین» که مقابل رکن شامی است بیرون رود، و عزم کند که دوباره به حج برگردد، و از خدا بخواهد که به او توفیق مراجعت عنایت فرماید، و در وقت بیرون رفتن یک درهم خرما بگیرد و تصدق بدهد بر فقراء، برای احتمال آن که در حال احرام از روی غفلت بعضی محرمات حال احرام را مرتکب شده باشد.
مناسک عمره مفرده، ص: ۷۶

آداب تشریف به مدینه طیبه

مسأله ۱۰۳. یکی از مستحبات مؤکده مخصوصاً برای حاجی‌ها، زیارت مرقد منور و روضه مطهر حضرت رسول خدا صلی الله علیه و آله و مرقد مقدسه اهل بیت خصوصاً حضرت فاطمه زهرا سلام الله علیها و ائمه بقیع علیهم السلام است، و در حدیث وارد شده که ترک زیارت حضرت پیغمبر صلی الله علیه و آله بعد از حج، جفا بر آن حضرت است، و شرح فضایل و ثواب و آداب زیارت هر یک با زیارت‌هایی که وارد شده در کتاب‌های دعا و زیارت مفصلاً مذکور است که سزاوار است به آن کتاب‌ها رجوع شود، و به طور اختصار به بعضی مستحبات و آداب اشاره می‌شود.

۱. مستحب است پیش از ورود به شهر مدینه یا پس از ورود به آن غسل کند، و همچنین مستحب است غسل کند برای ورود در مسجد پیغمبر صلی الله علیه و آله و برای زیارت آن حضرت، و اگر در غسل اول هر سه را نیت کند کافی است.
۲. از باب جبرئیل وارد شود.
۳. اذن دخول بخواند.
۴. با آرامی و وقار وارد مسجد شود.
- مناسک عمره مفرده، ص: ۷۷
۵. در وقت ورود، دعاهایی را که وارد شده بخواند.
۶. دو رکعت نماز تحیت به جا آورد.
۷. سلام دادن به آن حضرت از جانب پدر و مادر و رفقا.
۸. دو رکعت نماز برای زیارت، و هدیه نمودن ثواب آن برای آن حضرت.
۹. نزد منبر ایستادن، و حمد و ثنای خدا به جا آوردن و دعا کردن.
۱۰. نماز و دعا در مقام جبرئیل علیه السلام.

۱۱. نماز در خصوص روضه بین قبر و منبر.
 ۱۲. نماز در بیت فاطمه علیها السلام.
 ۱۳. صلوات فرستادن بر پیغمبر صلی الله علیه و آله در وقت ورود و خروج از مسجد.
 ۱۴. نماز در مقام پیغمبر صلی الله علیه و آله.
 ۱۵. دو رکعت نماز نزد اسطوانه ابی لبابه معروف به اسطوانه توبه، و خواندن نمازهای وارده.
 ۱۶. مواظبت بر ادای نمازهای واجب در مسجد پیغمبر صلی الله علیه و آله.
- و بر حسب بعض روایات، ثواب نماز در مسجد آن حضرت معادل با هزار نماز در مساجد دیگر غیر از مسجد الحرام، و در بعضی روایات برابر ده هزار نماز است.
- مناسک عمره مفرده، ص: ۷۸
۱۷. در مسجد رسول خدا صلی الله علیه و آله صدا را بلند نکند.
 ۱۸. در مدینه از تصدق به فقیر هر چه می تواند کوتاهی نکند، و هم چنین بسیار تسبیح و ذکر بگوید، و قرائت قرآن بکند و استغفار بنماید و صلوات بسیار بفرستد.
 ۱۹. زیارت حضرت فاطمه زهرا صلی الله علیه و آله در خانه آن حضرت، و بین قبر و منبر (روضه) و در بقیع بنماید.
 ۲۰. زیارت فاطمه بنت اسد مادر محترمه حضرت امیرالمؤمنین علیه السلام، و ابراهیم فرزند رسول خدا صلی الله علیه و آله در بقیع.
 ۲۱. زیارت جناب حمزه و سایر شهدای احد، در احد.
 ۲۲. رفتن به مسجد قبا و مشربه ام ابراهیم فرزند رسول خدا، و مسجد فضیخ که در آن ردّ شمس برای امیرالمؤمنین علیه السلام شده، و مسجد احزاب و مساجد دیگری که در این مساجد نماز خواندن خصوصاً مسجد قبا فضیلت بسیار دارد.
 ۲۳. مستحب است نماز در مسجد غدیر خم که در بین مکه و مدینه در طرف رابع واقع است.
- والحمد لله اولاً و آخراً
- مناسک عمره مفرده، ص: ۷۹

آداب زیارت مدینه منوره

اشاره

مناسک عمره مفرده، ص: ۸۱

اذن دخول مسجد حضرت رسول صلی الله علیه و آله

اشاره

شیخ کفعمی فرموده چون خواستی داخل شوی به مسجد حضرت رسول صلی الله علیه و آله یا در یکی از مشاهد مشرفه ائمه طاهرین علیهم السلام پس بگو:

اللَّهُمَّ إِنِّي قَدْ وَقَفْتُ عَلَى بَابِ مِنْ أَبْوَابِ بَيْتِ نَبِيِّكَ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ، وَقَدْ مَنَعَتِ النَّاسَ أَنْ يَدْخُلُوا إِلَّا بِإِذْنِهِ، فَقُلْتُ: «يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَدْخُلُوا بَيْتَ النَّبِيِّ إِلَّا أَنْ يُؤْذَنَ لَكُمْ»

اللَّهُمَّ إِنِّي أَعْتَقِدُ حُرْمَةَ صَاحِبِ هَذَا الْمَشْهَدِ الشَّرِيفِ فِي غَيْبَتِهِ كَمَا أَعْتَقِدُهَا فِي حَضْرَتِهِ، وَأَعْلَمُ أَنَّ رَسُولَكَ وَخُلَفَاءَكَ عَلَيْهِمُ السَّلَامُ أَحْيَاءٌ عِنْدَكَ يُرْزَقُونَ يَرُونَ مَقَامِي وَيَسْمَعُونَ كَلَامِي وَيُرْدُونَ سَلَامِي وَأَنَّكَ حَجَبْتَ عَنِّي سَمْعِي

مناسک عمره مفرده، ص: ۸۲

كَلَامُهُمْ وَفَتَحَتْ يَابَ فَهَمِي بِلَدِيدِ مُنَاجَاتِهِمْ وَإِنِّي أَسْتَأْذِنُكَ يَا رَبِّ أَوْلَمَّا وَأَسْتَأْذِنُ رَسُولَكَ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ تَائِبًا وَأَسْتَأْذِنُ خَلِيفَتَكَ الْإِمَامَ الْمَفْرُوضَ عَلَيَّ طَاعَتُهُ.

و نام آن امامی را که زیارت می کند ذکر کند، و هم چنین نام پدرش را ببرد، مثلاً اگر در زیارت امام حسین علیه السلام است بگوید:

«الْحُسَيْنُ بْنُ عَلِيٍّ عَلَيْهِمَا السَّلَامُ...»

و هكذا پس بگوید:

وَالْمَلَائِكَةُ الْمُؤَكَّلِينَ بِهَذِهِ الْبُقْعَةِ الْمُبَارَكَةِ تَالِثًا أَدْخُلُ يَا رَسُولَ اللَّهِ أَدْخُلُ يَا حُجَّجَةَ اللَّهِ أَدْخُلُ يَا مَلَائِكَةَ اللَّهِ الْمُقَرَّبِينَ الْمُقِيمِينَ فِي هَذَا الْمَشْهَدِ فَأَذِّنْ لِي يَا مَوْلَايَ فِي الدُّخُولِ أَفْضَلَ مَا أَذِنْتَ لِأَحَدٍ مِنْ أَوْلِيَائِكَ فَإِنْ لَمْ أَكُنْ أَهْلًا لِذَلِكَ فَأَنْتَ أَهْلٌ لِذَلِكَ.

پس داخل شو و بگو:

بِسْمِ اللَّهِ وَبِاللَّهِ وَفِي سَبِيلِ اللَّهِ وَ عَلَى مِلَّةِ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ رَبِّ أَدْخِلْنِي مُدْخَلَ صِدْقٍ وَأَخْرِجْنِي مُخْرَجَ صِدْقٍ، وَاجْعَلْ لِي مِنْ لَدُنْكَ سُلْطَانًا نَصِيرًا اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِي وَارْحَمْنِي وَتُبْ عَلَيَّ إِنَّكَ أَنْتَ التَّوَّابُ الرَّحِيمُ.

مناسک عمره مفرده، ص: ۸۳

زیارت اول

کیفیت زیارت رسول خدا صلی الله علیه و آله

کیفیت زیارت حضرت رسول صلی الله علیه و آله و سلم چنین است: هر گاه وارد شدی به مدینه پیغمبر صلی الله علیه و آله، پس غسل کن برای زیارت، و چون خواستی داخل مسجد آن حضرت شوی، بایست نزد در و بخوان اذن دخول را، و داخل شو از در جبرئیل، و مقدم بدار پای راست را در وقت دخول.

سپس صد مرتبه «اللَّهُ أَكْبَرُ» بگو پس دو رکعت نماز تحیت مسجد بگزار، و برو به سمت حجره شریفه و بگو:

السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا رَسُولَ اللَّهِ السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا نَبِيَّ اللَّهِ السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا مُحَمَّدَ بْنَ عَبْدِ اللَّهِ السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا خَاتَمَ النَّبِيِّينَ أَشْهَدُ أَنَّكَ قَدْ بَلَغْتَ الرَّسَالَةَ وَأَقَمْتَ الصَّلَاةَ وَآتَيْتَ الزَّكَاةَ وَأَمَرْتَ بِالْمَعْرُوفِ وَنَهَيْتَ عَنِ الْمُنْكَرِ وَعَبَدْتَ اللَّهَ مُخْلِصًا حَتَّى أَتَاكَ الْيَقِينُ فَصَلِّمَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْكَ وَرَحْمَتُهُ وَ عَلَى أَهْلِ بَيْتِكَ الطَّاهِرِينَ.

پس بایست نزد ستون پیش که از جانب راست قبر مطهر است رو به قبله که دوش چپ به جانب قبر باشد، و دوش راست به جانب منبر که موضع سر رسول خدا صلی الله علیه و آله است و بگو:

أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ وَأَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا

مناسک عمره مفرده، ص: ۸۴

عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ وَأَشْهَدُ أَنَّكَ رَسُولُ اللَّهِ وَأَنَّكَ مُحَمَّدُ بْنُ عَبْدِ اللَّهِ وَأَشْهَدُ أَنَّكَ قَدْ بَلَغْتَ رِسَالَاتِ رَبِّكَ وَنَصَحْتَ لِأُمَّتِكَ وَجَاهَدْتَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَعَبَدْتَ اللَّهَ حَتَّى أَتَاكَ الْيَقِينُ بِالْحِكْمَةِ وَالْمَوْعِظَةِ الْحَسَنَةِ وَأَدَيْتَ الَّذِي عَلَيْكَ مِنَ الْحَقِّ وَأَنَّكَ قَدْ رُوِّفْتَ بِالْمُؤْمِنِينَ وَغَلُظْتَ عَلَى الْكَافِرِينَ فَبَلِّغِ اللَّهُ بِكَ أَفْضَلَ شَرَفٍ مَحَلِّ الْمُكْرَمِينَ الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي اسْتَنْقَذَنَا بِكَ مِنَ الشُّرْكِ وَالضَّلَالَةِ، اللَّهُمَّ فَاجْعَلْ صَلَوَاتِكَ وَصَلَوَاتِ مَلَائِكَتِكَ الْمُقَرَّبِينَ وَأَنْبِيَائِكَ الْمُرْسَلِينَ وَعَبِيدِكَ الصَّالِحِينَ وَأَهْلِ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِينَ وَمَنْ سَبَّحَ لِرَبِّ

الْعَالَمِينَ مِنَ الْأُولِينَ وَالْآخِرِينَ عَلَى مُحَمَّدٍ عَبْدِكَ وَرَسُولِكَ وَنَبِيِّكَ وَأَمِينِكَ وَنَجِيِّكَ وَحَبِيبِكَ وَخَاصَّتِكَ وَصَفْوَتِكَ وَخَيْرَتِكَ مِنْ خَلْقِكَ اللَّهُمَّ أَعْطِهِ الدَّرَجَةَ الرَّفِيعَةَ وَآتِهِ الْوَسِيلَةَ مِنَ الْجَنَّةِ وَابْعَثْهُ مَقَامًا مَحْمُودًا يَغْبِطُهُ بِهِ الْأَوْلُونَ وَالْآخِرُونَ اللَّهُمَّ إِنَّكَ قُلْتَ «وَلَوْ أَنَّهُمْ إِذْ ظَلَمُوا أَنْفُسَهُمْ جَاؤُكَ فَاسْتَعْفَرُوا اللَّهَ وَاسْتَغْفَرَ لَهُمُ الرَّسُولُ لَوَجَدُوا اللَّهَ تَوَّابًا رَحِيمًا» وَإِنِّي أَتَيْتُ نَبِيَّكَ مُسْتَغْفِرًا تَائِبًا مِنْ ذُنُوبِي يَا مُحَمَّدُ إِنِّي أَتَوَجَّهُ بِكَ إِلَى اللَّهِ رَبِّي وَرَبِّكَ لِيُغْفِرَ لِي ذُنُوبِي.

و اگر تو را حاجتی باشد رو به قبله کن، و دست‌ها را بردار و حاجت خود را طلب نما به درستی که سزاوار است که بر

مناسک عمره مفرده، ص: ۸۵

آورده شود ان شاء الله تعالی.

زیارت حضرت فاطمه زهرا علیها السلام

اشاره

پس زیارت کن حضرت فاطمه سلام الله علیها را از نزد روضه مطهره، و مستحب است که بگویی:

السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا بِنْتَ رَسُولِ اللَّهِ السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا بِنْتَ خَلِيلِ اللَّهِ السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا بِنْتَ نَبِيِّ اللَّهِ السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا بِنْتَ حَبِيبِ اللَّهِ السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا بِنْتَ صَفِيِّ اللَّهِ السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا بِنْتَ أَمِينِ اللَّهِ السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا بِنْتَ خَيْرِ خَلْقِ اللَّهِ السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا بِنْتَ خَيْرِ خَلْقِ اللَّهِ وَرُسُلِهِ وَمَلَائِكَتِهِ السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا بِنْتَ خَيْرِ الْبَرِيَّةِ السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا سَيِّدَةَ نِسَاءِ الْعَالَمِينَ مِنَ الْأُولِينَ وَالْآخِرِينَ السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا زَوْجَةَ وَلِيِّ اللَّهِ وَخَيْرِ الْخَلْقِ بَعِيدِ رَسُولِ اللَّهِ السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا أُمَّ الْحَسَنِ وَالْحُسَيْنِ سَيِّدَتِي شَبَابِ أَهْلِ الْجَنَّةِ السَّلَامُ عَلَيْكَ أَيَّتُهَا الصَّادِقَةُ الشَّهِيدَةُ السَّلَامُ عَلَيْكَ أَيَّتُهَا الرُّضِيَّةُ الْمَرْضِيَّةُ السَّلَامُ عَلَيْكَ أَيَّتُهَا الْفَاضِلَةُ الرَّكِيَّةُ السَّلَامُ عَلَيْكَ أَيَّتُهَا الْخُورَاءُ الْإِنْسِيَّةُ السَّلَامُ عَلَيْكَ أَيَّتُهَا التَّقِيَّةُ النَّمِيَّةُ السَّلَامُ عَلَيْكَ أَيَّتُهَا الْمُحَدَّثَةُ الْعَلِيمَةُ السَّلَامُ عَلَيْكَ أَيَّتُهَا الْمَظْلُومَةُ الْمَعْصُوبَةُ السَّلَامُ عَلَيْكَ أَيَّتُهَا الْمُضْطَهَدَةُ الْمَقْهُورَةُ السَّلَامُ

مناسک عمره مفرده، ص: ۸۶

عَلَيْكَ يَا فَاطِمَةُ بِنْتُ رَسُولِ اللَّهِ السَّلَامُ عَلَيْكَ وَعَلَى بَعْلِكَ وَنَبِيِّكَ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ

صَلَّى اللَّهُ عَلَيْكَ وَعَلَى رُوحِكَ وَبَدَنِكَ أَشْهَدُ أَنَّكَ مَضِيَّتْ عَلَى بَيْتِهِ مِنْ رَبِّكَ وَأَنَّ مَنْ سَرَّكَ فَقَدْ سَرَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَمَنْ جَفَاكَ فَقَدْ جَفَا رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَمَنْ آذَاكَ فَقَدْ آذَى رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَمَنْ وَصَلَكَ فَقَدْ وَصَلَ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَمَنْ قَطَعَكَ فَقَدْ قَطَعَ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ لِأَنَّكَ بَضْعَةٌ مِنْهُ وَرُوحُهُ الَّتِي بَيْنَ جَنْبَيْهِ أَشْهَدُ اللَّهُ وَرُسُلُهُ وَمَلَائِكَتُهُ أَنِّي رَاضٍ عَمَّنْ رَضِيَتَ عَنْهُ سَاخِطٌ عَلَى مَنْ سَخِطَ عَلَيْهِ مُتَبَرِّئٌ مِمَّنْ تَبَرَّأَتْ مِنْهُ مُوَالٍ لِمَنْ وَالَيْتَ مُعَادٍ لِمَنْ عَادَيْتَ مُبْغِضٌ لِمَنْ أَبْغَضْتَ مُحِبٌّ لِمَنْ أَحْبَبْتَ وَكَفَى بِاللَّهِ شَهِيدًا وَحَسِيبًا وَجَازِيًا وَمُثِيبًا.

پس صلوات می فرستی بر حضرت رسول و ائمه علیهم السلام.

زیارت دوم

زیارت دوم، زیارتی است که سید بن طاووس علیه‌الرحمة نقل نموده:

السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا سَيِّدَةَ نِسَاءِ الْعَالَمِينَ السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا وَالِدَةَ الْحُجَّجِ عَلَى النَّاسِ أَجْمَعِينَ السَّلَامُ عَلَيْكَ أَيَّتُهَا الْمَظْلُومَةُ الْمَمْنُوعَةُ حَقُّهَا.

مناسک عمره مفرده، ص: ۸۷

پس بگو:

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى أُمَّتِكَ وَابْنِهِ نَبِيِّكَ وَرُوحَهُ وَصِي نَبِيِّكَ صَلَوةً تُزَلِّفُهَا فَوْقَ زُلْفَى عِبَادِكَ الْمُكْرَمِينَ مِنْ أَهْلِ السَّمَوَاتِ وَأَهْلِ الْأَرْضِينَ.

که روایت شده است هر که به این زیارت آن حضرت را زیارت کند، و از خداوند طلب آمرزش کند، حق تعالی گناهانش را بپامزد و او را داخل بهشت نماید، و بعضی از علما این زیارت را اختصاص داده‌اند به روز وفات آن مظلومه که سوم جمادی الثانی باشد، و صلوات بر آن مظلومه این است:

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى الصَّديقَةِ فَاطِمَةَ الزَّكِيَّةِ حَبِيبَةِ حَبِيبِكَ وَ نَبِيِّكَ وَ أُمِّ أَحِبَّائِكَ وَ أَصْفِيائِكَ الَّتِي اسْتَجَبْتَهَا وَ فَضَّلْتَهَا وَ اخْتَرْتَهَا عَلَى نِسَاءِ الْعَالَمِينَ اللَّهُمَّ كُنِ الطَّالِبَ لَهَا مِمَّنْ ظَلَمَهَا وَ اسْتَخَفَّ بِحَقِّهَا اللَّهُمَّ وَ كُنِ النَّائِرَ لَهَا بِدَمِ أَوْلَادِهَا اللَّهُمَّ وَ كَمَا جَعَلْتَهَا أُمَّ أُمَّةٍ الْهُدَى وَ حَلِيلَةَ صَاحِبِ اللُّوَاءِ وَ الْكَرِيمَةَ عِنْدَ الْمَلِكِ الْأَعْلَى فَصَلِّ عَلَيْهَا وَ عَلَى أُمِّهَا صِلْوَةً تُكْرِمُ بِهَا وَجْهَ ابْنِهَا مُحَمَّدٍ صَلِّى اللهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ وَ تُقْرِ بِهَا أَعْيُنَ ذُرِّيَّتِهَا وَ أَيْلِغُهُمْ عَنِّي فِي هَذِهِ السَّاعَةِ أَفْضَلَ التَّحِيَّةِ وَ السَّلَامِ.

در بحار الانوار از تهذیب نقل می‌کند از ابراهیم بن محمد عربی که حضرت باقر علیه السلام فرمودند: وقتی که موفق

مناسک عمره مفرده، ص: ۸۸

شدی به زیارت جده خود فاطمه سلام الله علیها بگو:

يَا مُمْتَحِنَةُ امْتَحَنَكَ اللهُ الَّذِي خَلَقَكَ قَبْلَ أَنْ يَخْلُقَكَ فَوَجَدَكَ لِمَا امْتَحَنَكَ صَابِرَةً وَ زَعَمْنَا أَنَّا لَكَ أَوْلِيَاءُ وَ مُصَدِّقُونَ وَ صَابِرُونَ لِكُلِّ مَا آتَانَا بِهِ أَبُوكَ صَلِّى اللهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ وَ أَتَانَا بِهِ وَصِيَّتُهُ فَإِنَّا نَسْأَلُكَ إِن كُنَّا صَدَقْنَاكَ إِلَّا الْحَقَّتْنَا بِتَصَدِّيقِنَا لَهُمَا لِنُبَشِّرَ أَنْفُسَنَا بِأَنَّا قَدْ طَهَّرْنَا بَوْلَاتِنَا بِكَ.

زیارت ائمه بقیع علیهم السلام

زیارت ائمه بقیع علیهم السلام یعنی حضرت امام حسن مجتبی و امام زین العابدین و امام محمد باقر و امام جعفر صادق علیهم السلام. چون خواستی زیارت کنی این بزرگواران را باید به عمل آوری آنچه در آداب زیارت ذکر شد از غسل و طهارت و پوشیدن جامه‌های پاک و پاکیزه و استعمال بوی خوش و رخصت طلبیدن در دخول و مانند این‌ها، و نیز بگو:

يَا مَوْالِي يَا أَبْنَاءَ رَسُولِ اللهِ عَبِيدُكُمْ وَ ابْنُ أُمَّتِكُمُ الدَّلِيلُ بَيْنَ أَيْدِيكُمْ وَ الْمُضْعَفُ فِي عُلُوِّ قَدْرِكُمْ وَ الْمُعْتَرِفُ بِحَقِّكُمْ جَاءَكُمْ مُسْتَجِيرًا بِكُمْ قَاصِدًا إِلَى حَرَمِكُمْ مُتَقَرِّبًا إِلَى مَقَامِكُمْ مُتَوَسِّلًا إِلَى اللهِ تَعَالَى بِكُمْ ءَأَدْخُلُ يَا مَوْالِي ءَأَدْخُلُ يَا أَوْلِيَاءَ اللهِ

مناسک عمره مفرده، ص: ۸۹

ءَأَدْخُلُ يَا مَلَائِكَةَ اللهِ الْمُحَلِّدِينَ بِهَذَا الْحَرَمِ الْمُقِيمِينَ بِهَذَا الْمَشْهَدِ.

و بعد از خضوع و خشوع و رقت داخل شو و پای راست را مقدم دار و بگو:

اللهُ أَكْبَرُ كَبِيرًا وَ الْحَمْدُ لِلَّهِ كَثِيرًا وَ سُبْحَانَ اللهِ بُكْرَةً وَ أَصِيلًا وَ الْحَمْدُ لِلَّهِ الْفَرْدِ الصَّمِدِ الْمَاجِدِ الْأَحَدِ الْمُتَفَضِّلِ الْمَنَّانِ الْمُتَطَوِّلِ الْحَنَّانِ الَّذِي مَنْ بَطُولِهِ وَ سَهْلَ زِيَارَةِ سَادَتِي بِإِحْسَانِهِ وَ لَمْ يَجْعَلْنِي عَنْ زِيَارَتِهِمْ مَمْنُوعًا بَلْ تَطَوَّلَ وَ مَنَحَ.

پس نزدیک قبور مقدسه ایشان برو و پشت به قبله و رو قبر ایشان کن، و بگو:

السَّلَامُ عَلَيْكُمْ أُمَّةَ الْهُدَى السَّلَامُ عَلَيْكُمْ أَهْلَ التَّقْوَى السَّلَامُ عَلَيْكُمْ أَيُّهَا الْحُجَّجُ عَلَى أَهْلِ الدُّنْيَا السَّلَامُ عَلَيْكُمْ أَيُّهَا الْقَوَامُ فِي الْبَرِيَّةِ بِالْقِسْطِ السَّلَامُ عَلَيْكُمْ يَا أَهْلَ الصَّفْوَةِ السَّلَامُ عَلَيْكُمْ يَا أَهْلَ النَّجْوَى أَشْهَدُ أَنَّكُمْ قَدْ بَلَّغْتُمْ وَ نَصَيْحْتُمْ وَ صَبَرْتُمْ فِي ذَاتِ اللهِ عَزَّوَجَلَّ وَ كَذَّبْتُمْ وَ أَسَىءَ إِلَيْكُمْ فَعَفَرْتُمْ وَ أَشْهَدُ أَنَّكُمْ الْأَنْمَةُ الرَّاشِدُونَ الْمُهْتَدُونَ وَ أَنَّ طَاعَتَكُمْ مَفْرُوضَةٌ وَ أَنَّ قَوْلَكُمْ الصِّدْقُ وَ أَنَّكُمْ دَعَوْتُمْ فَلَمْ تُجَابُوا وَ أَمَرْتُمْ فَلَمْ تُطَاعُوا وَ أَنَّكُمْ دَعَائِمُ الدِّينِ وَ أَرْكَانُ الْأَرْضِ لَمْ تَزَالُوا بَعِينِ اللهِ يَنْسَخُكُمْ فِي أَصْلَابِ كُلِّ مُطَهَّرٍ وَ يَنْقُلُكُمْ مِنْ

مناسک عمره مفرده، ص: ۹۰

أَرْحَامِ الْمُطَهَّرَاتِ لَمْ تُدْنَسِكُمْ الْجَاهِلِيَّةُ الْجَهْلَاءُ وَ لَمْ تَشْرَكَ فِيكُمْ فِتْنُ الْأَهْوَاءِ طِبْتُمْ وَ طَابَتْ مَسْبُتُكُمْ مَنْ بِكُمْ عَلَيْنَا دَيَانُ الدِّينِ فَجَعَلَكُمْ فِي بُيُوتِ أذنِ اللهِ أَنْ تُزْفَعَ وَ يُذَكَّرَ فِيهَا اسْمُهُ وَ جَعَلَ صِلَاوَاتِنَا عَلَيْكُمْ رَحْمَةً لَنَا وَ كَفَّارَةً لِذُنُوبِنَا إِذَا اخْتَارَكُمْ لَنَا وَ وَطَّيْبَ خَلْقَنَا بِمَا مَنْ

مُنْقَلَبِي وَ مَثْوَاي

در کامل زیارت این اضافات مسطور است:

أَنْتَ إِلَهِي وَ سَيِّدِي وَ مَوْلَايَ اغْفِرْ لِأَوْلِيَائِنَا وَ كُفِّ عَنَّا أَعْدَاءَنَا وَ اشْغَلْهُمْ عَنَّا أَدَانَا وَ أَظْهِرْ كَلِمَةَ الْحَقِّ وَ اجْعَلْهَا عُلْيَا وَ أَدْحِضْ كَلِمَةَ الْبَاطِلِ وَ اجْعَلْهَا سُفْلَى إِنَّكَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ.

سایر زیارات در مدینه طیبه

در زیارت ابراهیم فرزند رسول الله صلی الله علیه و آله و سلم می ایستی نزدیک قبر و می گویی:

السَّلَامُ عَلَى رَسُولِ اللَّهِ السَّلَامُ عَلَى نَبِيِّ اللَّهِ السَّلَامُ عَلَى حَبِيبِ اللَّهِ السَّلَامُ عَلَى صَفِيِّ اللَّهِ السَّلَامُ عَلَى نَجِيِّ اللَّهِ السَّلَامُ عَلَى مُحَمَّدِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ سَيِّدِ الْأَنْبِيَاءِ وَ خَاتَمِ الْمُرْسَلِينَ وَ خَيْرِهِ اللَّهُ مِنْ خَلْقِهِ فِي أَرْضِهِ وَ سَمَائِهِ السَّلَامُ عَلَى جَمِيعِ أَنْبِيَائِهِ وَ رُسُلِهِ السَّلَامُ عَلَى الشُّهَدَاءِ وَ السُّعْدَاءِ وَ الصَّالِحِينَ السَّلَامُ عَلَيْنَا وَ عَلَى عِبَادِ اللَّهِ الصَّالِحِينَ السَّلَامُ

مناسک عمره مفرده، ص: ۹۴

عَلَيْكَ أَيُّهَا الرُّوحُ الزَّائِكِيُّ السَّلَامُ عَلَيْكَ أَيُّهَا النَّفْسُ الشَّرِيفَةُ السَّلَامُ عَلَيْكَ أَيُّهَا السُّلَالَةُ الطَّاهِرَةُ السَّلَامُ عَلَيْكَ أَيُّهَا النَّسَمَةُ الزَّائِكِيُّ السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا ابْنَ خَيْرِ الْوَرَى السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا ابْنَ النَّبِيِّ الْمُجْتَبَى السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا ابْنَ الْمُبْعُوثِ إِلَى كَافَةِ الْوَرَى السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا ابْنَ الْبَشِيرِ النَّذِيرِ السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا ابْنَ السَّرَاحِ الْمُنِيرِ السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا ابْنَ الْمُؤَيَّدِ بِالْقُرْآنِ السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا ابْنَ الْمُرْسَلِ إِلَى الْإِنْسِ وَ الْجَانِّ السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا ابْنَ صَاحِبِ الرَّأْيَةِ وَ الْعَلَمِيَّةِ السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا ابْنَ الشَّفِيعِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا ابْنَ مَنْ حَبَّاهُ اللَّهُ بِالْكَرَامَةِ السَّلَامُ عَلَيْكَ وَ رَحْمَتُهُ اللَّهُ وَ بَرَكَاتُهُ. أَشْهَدُ أَنَّكَ قَدِ اخْتَارَ اللَّهُ لَكَ دَارَ إِعْنَامِهِ قَبْلَ أَنْ يَكْتُبَ عَلَيْكَ أَحْكَامَهُ أَوْ يُكَلِّفَكَ حَلَالَهُ وَ حَرَامَهُ فَنَقَلَكَ إِلَيْهِ طَيِّبًا زَاكِيًّا مَرْضِيًّا طَاهِرًا مِنْ كُلِّ نَجَسٍ مُفَدَّسًا مِنْ كُلِّ دَنَسٍ وَ بَوَّأَكَ جَنَّةَ الْمَأْوَى وَ رَفَعَكَ إِلَى الدَّرَجَاتِ الْعُلَى وَ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْكَ صَلَاةً تَقْرَأُ بِهَا عَيْنُ رَسُولِهِ وَ تَبْلُغُهُ أَكْبَرُ مَأْمُولِهِ.

اللَّهُمَّ اجْعَلْ أَفْضَلَ صِلَمَاتِكَ وَ أَرْكَاهِيَا وَ أَنْمِي بَرَكَاتِكَ وَ أَوْفَاهَا عَلَى رَسُولِكَ وَ نَبِيِّكَ وَ خَيْرَتِكَ مِنْ خَلْقِكَ مُحَمَّدٍ خَاتَمِ النَّبِيِّينَ وَ عَلَى مَا نَسَلَ مِنْ أَوْلَادِهِ الطَّيِّبِينَ وَ عَلَى مَنْ خَلَفَ مِنْ عَثْرَتِهِ الطَّاهِرِينَ بِرَحْمَتِكَ يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ

اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ بِحَقِّ مُحَمَّدٍ صَفِيِّكَ وَ إِبْرَاهِيمَ نَجْلِ نَبِيِّكَ

مناسک عمره مفرده، ص: ۹۵

أَنْ تَجْعَلَ سَعْيِي بِهِمْ مَشْكُورًا وَ ذَنْبِي بِهِمْ مَغْفُورًا وَ حَيَاتِي بِهِمْ سَعِيدَةً وَ عَافِيَتِي بِهِمْ حَمِيدَةً وَ حَوَائِجِي بِهِمْ مَفْضِيَّةً وَ أَعْمَالِي بِهِمْ مَرْضِيَّةً وَ أُمُورِي بِهِمْ مَسْهُودَةً وَ شَتُونِي بِهِمْ مَحْمُودَةً اللَّهُمَّ وَ أَحْسِنِ لِي التَّوْفِيقَ وَ نَفْسَ عَنِّي كُلَّ هَمٍّ وَ ضَيْقٍ اللَّهُمَّ جَنِّبْنِي عِقَابِكَ وَ ائْتِنِي بِرَحْمَتِكَ وَ أَسْأَلُكَ بِرِضْوَانِكَ وَ أَمَانِكَ وَ أَشْرِكُ فِي صَلَاحِ دُعَائِي وَ الْإِتْدَى وَ وُلْدِي وَ جَمِيعِ الْمُؤْمِنِينَ وَ الْمُؤْمِنَاتِ الْأَخِيَاءِ مِنْهُمْ وَ الْأَمْوَاتِ إِنَّكَ وَ لِي الْبَاقِيَاتِ الصَّالِحَاتِ آمِينَ رَبَّ الْعَالَمِينَ پس بخواه حاجات خود را، و دو رکعت نماز زیارت بخوان.

زیارت جناب فاطمه بنت اسد والده محترمه امیر المؤمنین علیه السلام

می ایستی نزد قبر شریفش و می گویی:

السَّلَامُ عَلَى نَبِيِّ اللَّهِ السَّلَامُ عَلَى رَسُولِ اللَّهِ السَّلَامُ عَلَى مُحَمَّدِ سَيِّدِ الْمُرْسَلِينَ السَّلَامُ عَلَى مُحَمَّدِ سَيِّدِ الْأَوْلِيَاءِ السَّلَامُ عَلَى مُحَمَّدِ سَيِّدِ الْأَخْرِيَاءِ السَّلَامُ عَلَى مَنْ بَعَثَهُ اللَّهُ رَحْمَةً لِّلْعَالَمِينَ السَّلَامُ عَلَيْكَ أَيُّهَا النَّبِيُّ وَ رَحْمَةُ اللَّهِ وَ بَرَكَاتُهُ السَّلَامُ عَلَى فَاطِمَةَ بِنْتِ أَسَدِ الْهَاشِمِيَّةِ السَّلَامُ عَلَيْكَ أَيُّهَا الصِّدِّيقَةُ الْمَرْضِيَّةُ السَّلَامُ عَلَيْكَ أَيُّهَا التَّقِيَّةُ النَّقِيَّةُ

مناسک عمره مفرده، ص: ۹۶

السَّلَامُ عَلَيْكَ أَيُّهَا الْكَرِيمَةُ الرَّضِيَّةُ السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا كَافِلَةَ مُحَمَّدٍ خَاتَمِ النَّبِيِّينَ السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا وَالِدَةَ سَيِّدِ الْوَصِيِّينَ السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا مَنْ ظَهَرَتْ شَفَقَتُهَا عَلَى رَسُولِ اللَّهِ خَاتَمِ النَّبِيِّينَ السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا مَنْ تَوَبَّعَتْهَا لَوْلَى اللَّهِ الْأَمِينِ السَّلَامُ عَلَيْكَ وَعَلَى رُوحِكَ وَيَدْنِكَ الطَّاهِرِ السَّلَامُ عَلَيْكَ وَعَلَى وَلَدِكَ وَرَحِمَتِهِ اللَّهُ وَبَرَكَاتِهِ أَشْهَدُ أَنَّكَ أَحْسَنُ الْكِفَالَةِ وَأَدْوَى الْأَمَانَةِ وَاجْتَهَدْتَ فِي مَرْضَاهُ اللَّهِ وَبَالَعْتَ فِي حِفْظِ رَسُولِ اللَّهِ عَارِفَهُ بِحَقِّهِ مُؤَمِّنَهُ بِصِدْقِهِ مُعْتَرِفَهُ بِنُبُوَّتِهِ مُسْتَبَصِّرَهُ بِنِعْمَتِهِ كَافِلَهُ بِتَوْبَتِهِ مُشْفِقَهُ عَلَى نَفْسِهِ وَاقِفَهُ عَلَى خِدْمَتِهِ مُخْتَارَهُ رِضَاهُ وَأَشْهَدُ أَنَّكَ مَضَيْتِ عَلَى الْإِيمَانِ وَالتَّمَسُّكِ بِأَشْرَفِ الْأَدْيَانِ رَاضِيَةً مُرَضِيَةً طَاهِرَةً زَكِيَّةً تَقِيَّةً نَقِيَّةً فَرَضِي اللَّهُ عَلَيْكَ وَأَرْضَاكَ وَجَعَلَ الْجَنَّةَ مَنْزِلَكَ وَمَأْوَاكَ اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ وَانْفَعْنِي بِزِيَارَتِهَا وَتَبْنِي عَلَيَّ مَحَبَّتَهَا وَلَا تَحْرِمْنِي شَفَاعَتَهَا وَشَفَاعَةَ الْأَيِّمَةِ مِنْ ذُرِّيَّتِهَا وَأَرْزُقْنِي مُرَافَقَتَهَا وَاحْشُرْنِي مَعَهَا وَمَعَ أَوْلَادِهَا الطَّاهِرِينَ اللَّهُمَّ لَا تَجْعَلْهُ آخِرَ الْعَهْدِ مِنْ زِيَارَتِي إِيَّاهَا وَأَرْزُقْنِي الْعُودَ إِلَيْهَا أَيْدَاءً مَيَّا أَبْقَيْتَنِي وَإِذَا تَوَفَّيْتَنِي فَاحْشُرْنِي فِي زُمْرَتِهَا وَأَدْخِلْنِي فِي شَفَاعَتِهَا بِرَحْمَتِكَ يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ اللَّهُمَّ بِحَقِّهَا عِنْدَكَ وَمَنْزِلَتِهَا لَدَيْكَ اغْفِرْ لِي وَلِوَالِدِي وَلِجَمِيعِ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ وَ

مناسک عمره مفردہ، ص: ۹۷

آتِنَا فِي الدُّنْيَا حَسَنَةً وَفِي الْآخِرَةِ حَسَنَةً وَقِنَا بِرَحْمَتِكَ عَذَابَ النَّارِ.

پس دو رکعت نماز زیارت می کنی، و دعا می کنی به آنچه خواهی.

زیارت حضرت حمزه عم بزرگوار پیغمبر در احد

چون به زیارت آن حضرت رفتی می گویی نزد قبرش:

السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا عَمَّ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا خَيْرَ الشُّهَدَاءِ السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا أَسَدَ اللَّهِ وَأَسَدَ رَسُولِهِ أَشْهَدُ أَنَّكَ قَدْ جَاهَدْتَ فِي اللَّهِ عَزَّوَجَلَّ وَجِدْتَ بِنَفْسِكَ وَنَصَّحْتَ رَسُولَ اللَّهِ وَكُنْتَ فِيمَا عِنْدَ اللَّهِ سَبْحَانَهُ رَاغِبًا بِأَبِي أَنْتَ وَأُمِّي أَتَيْتَكَ مُتَقَرِّبًا إِلَى رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ بِذَلِكَ رَاغِبًا إِلَيْكَ الشَّفَاعَةَ أَبْنَعِي بِزِيَارَتِكَ خَلَّاصَ نَفْسِي مُتَعَوِّذًا بِكَ مِنْ نَارِ اسْتِحْقَاقِهَا مِنِّي بِمَا جَنَيْتُ عَلَى نَفْسِي هَارِبًا مِنْ ذُنُوبِي الَّتِي احْتَطَبْتُهَا عَلَى ظَهْرِي فِرْعَا إِلَيْكَ رَجَاءَ رَحْمَةِ رَبِّي أَتَيْتَكَ مِنْ شِقَّةٍ بَعِيدَةٍ طَالِبًا فَكَأَنَّكَ رَقِيتِي مِنَ النَّارِ وَقَدْ أَوْقَرْتَ ظَهْرِي ذُنُوبِي وَأَتَيْتُ مَا أَسِيحُطُ رَبِّي وَلَمْ أَجِدْ أَحَدًا أَفْزَعُ إِلَيْهِ خَيْرًا لِي مِنْكُمْ أَهْلَ بَيْتِ الرَّحْمَةِ فَكُنْ لِي شَفِيعًا يَوْمَ فِقْرِي وَحَاجَتِي فَقَدْ سِرْتُ إِلَيْكَ مَحْزُونًا وَأَتَيْتَكَ مَكْرُوبًا وَسَكَبْتُ عَبْرَتِي عِنْدَكَ بَاكِيًا وَ

مناسک عمره مفردہ، ص: ۹۸

صِرْتُ إِلَيْكَ مُفْرِدًا وَأَنْتَ مِمَّنْ أَمَرَنِي اللَّهُ بِصِدْقِهِ وَحَنَنِي عَلَى بَرِّهِ وَدَلَّنِي عَلَى فَضْلِهِ وَهَيَّدَانِي لِحُبِّهِ وَرَعَّبَنِي فِي الْوَفَادَةِ إِلَيْهِ وَالْهَمْنِي طَلَبَ الْحَوَائِجِ عِنْدَهُ أَنْتُمْ أَهْلُ بَيْتٍ لَا يَشْقَى مَنْ تَوَلَّاهُمْ وَلَا يَخِيبُ مَنْ أَتَاهُمْ وَلَا يَخْسِرُ مَنْ يَهْوَاهُمْ وَلَا يَسْعُدُ مَنْ عَادَاهُمْ

پس رو به قبله کن و دو رکعت نماز زیارت به جا آور، و بعد از فراغ خود را به قبر بجسبان و بگو:

مناسک عمره مفردہ ؛ ص ۹۸

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ اللَّهُمَّ إِنِّي تَعَرَّضْتُ لِرَحْمَتِكَ بِلُزُومِي لِقَبْرِ عَمِّ نَبِيِّكَ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ لِجَبْرِ نَفْسِي مِنَ نِقْمَتِكَ وَسَخَطِكَ وَمَقْتِكَ فِي يَوْمٍ تَكْثُرُ فِيهِ الْأَصْوَاتُ وَتَشْغَلُ كُلُّ نَفْسٍ بِمَا قَدَّمَتْ وَتُجَادِلُ عَنْ نَفْسِهَا فَإِنْ تَرَحَّمْتَنِي الْيَوْمَ فَلَا خَوْفَ عَلَيَّ وَلَا حُزْنَ وَإِنْ تُعَاقِبْ فَمَوْلَى لَهُ الْقُدْرَةُ عَلَى عَيْدِهِ وَلَا تُحَيِّنِي بَعْدَ الْيَوْمِ وَلَا تُصْرِفْنِي بِغَيْرِ حَاجَتِي فَقَدْ لَصِقْتُ بِقَبْرِ عَمِّ نَبِيِّكَ وَتَقَرَّبْتُ بِهِ إِلَيْكَ ابْتِغَاءَ مَرْضَاتِكَ وَرَجَاءَ رَحْمَتِكَ فَتَقَبَّلْ مِنِّي وَعُدْ بِحِلْمِكَ عَلَيَّ جَهْلِي وَبِرَأْفَتِكَ عَلَيَّ جِنَايَةَ نَفْسِي فَقَدْ عَظُمَ جُرْمِي وَمَا أَخَافُ أَنْ تَظْلَمَنِي وَلَكِنْ أَخَافُ سُوءَ الْحِسَابِ فَانظُرْ الْيَوْمَ تَقَلُّبِي عَلَى قَبْرِ عَمِّ نَبِيِّكَ فِيهِمَا فُكْنِي مِنَ النَّارِ وَلَا تُحَيِّنْ سَعْيِي وَلَا يَهُونَنَّ عَلَيْكَ ابْتِهَالِي وَلَا تَحْجِبَنَّ عَنْكَ صَوْتِي وَلَا تَقْلِبْنِي بِغَيْرِ حَوَائِجِي يَا غِيَاثَ كُلِّ مَكْرُوبٍ

مناسک عمره مفرده، ص: ۹۹

و مَخْرُوزٍ وَ يَا مُفْرَجًا عَنِ الْمَلْهُوفِ الْحَيْرَانِ الْغَرِيقِ الْمُشْرِفِ عَلَى الْهَلَكَةِ فَصَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ وَ انْظُرْ إِلَى نَظْرَةٍ لَا أَشَقَى بَعْدَهَا أَبَدًا وَ ارْحَمْ تَضَرُّعِي وَ عَبْرَتِي وَ انْفِرَادِي فَقَدْ رَجَوْتُ رِضَاكَ وَ تَحَرَّيْتُ الْخَيْرَ الَّذِي لَا يُعْطِيهِ أَحَدٌ سِوَاكَ فَلَا تَزِدْ أَمَلِي اللَّهُمَّ إِنْ تَعَايَبَ فَمَوْلَى لَهُ الْقُدْرَةُ عَلَى عِبَادِهِ وَ جَزَائِهِ بِسُوءِ فِعْلِهِ فَلَا أُحِبُّنَ الْيَوْمَ وَ لَا تَصِرْ فَنِي بَعِيرِ حَاجَتِي وَ لَا تُحَيِّبَنَّ شُخُوصَتِي وَ وَفَادَتِي فَقَدْ أَنْفَدْتُ نَفَقَتِي وَ أَنْعَبْتُ يَدِنِي وَ قَطَعْتُ الْمَفَازَاتِ وَ خَلَفْتُ الْأَهْلِيلَ وَ الْمَالَ وَ مَا حَوَّلْتَنِي وَ آثَرْتُ مَا عِنْدَكَ عَلَى نَفْسِي وَ لُبْدْتُ بِقَبْرِ عَمِّ نَبِيِّكَ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ وَ تَقَرَّبْتُ بِهِ ائْتِغَاءَ مَرْضَاتِكَ فَعِيدْ بِحِلْمِكَ عَلَى جَهْلِي وَ بَرِّأْتِكَ عَلَى ذَنْبِي فَقَدْ عَظُمَ جُزْمِي بِرَحْمَتِكَ يَا كَرِيمَ كَرِيمٍ

زیارت قبور شهدای احد رضوان الله عليهم

السَّلَامُ عَلَى رَسُولِ اللَّهِ السَّلَامُ عَلَى نَبِيِّ اللَّهِ السَّلَامُ عَلَى مُحَمَّدِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ السَّلَامُ عَلَى أَهْلِ بَيْتِهِ الطَّاهِرِينَ السَّلَامُ عَلَيْكُمْ أَيُّهَا الشُّهَدَاءُ الْمُؤْمِنُونَ السَّلَامُ عَلَيْكُمْ يَا أَهْلَ بَيْتِ الْإِيمَانِ وَ التَّوْحِيدِ السَّلَامُ عَلَيْكُمْ يَا أَنْصَارَ دِينِ اللَّهِ وَ أَنْصَارَ رَسُولِهِ عَلَيْهِ وَ آلِهِ السَّلَامُ سَلَامٌ عَلَيْكُمْ بِمَا صَبَرْتُمْ فَنِعْمَ عُقْبَى الدَّارِ أَشْهَدُ أَنَّ اللَّهَ اخْتَارَكُمْ لِدِينِهِ وَ اصْطَفَاكُمْ لِرَسُولِهِ

مناسک عمره مفرده، ص: ۱۰۰

وَ أَشْهَدُ أَنَّكُمْ قَدْ جَاهَدْتُمْ فِي اللَّهِ حَقَّ جِهَادِهِ وَ ذَبَبْتُمْ عَنْ دِينِ اللَّهِ وَ عَنْ نَبِيِّهِ وَ حُدِّثْتُمْ بِأَنْفُسِكُمْ دُونَهُ وَ أَشْهَدُ أَنَّكُمْ قُتِلْتُمْ عَلَى مِنْهَاجِ رَسُولِ اللَّهِ فَجَزَاكُمْ اللَّهُ عَنْ نَبِيِّهِ وَ عَنْ الْإِسْلَامِ وَ أَهْلِهِ أَفْضَلَ الْجَزَاءِ وَ عَرَفْنَا وَجُوهَكُمْ فِي مَحَلِّ رِضْوَانِهِ وَ مَوْضِعِ إِكْرَامِهِ مَعَ النَّبِيِّينَ وَ الصُّدِّيقِينَ وَ الشُّهَدَاءِ وَ الصَّالِحِينَ وَ حَسَنَ أَوْلِيَاكَ رَفِيقًا

أَشْهَدُ أَنَّكُمْ حَزْبُ اللَّهِ وَ أَنَّ مَنْ حَارَبَكُمْ فَقَدْ حَارَبَ اللَّهَ وَ أَنَّكُمْ لِمَنْ الْمُقَرَّبِينَ الْفَائِزِينَ الَّذِينَ هُمْ أَحْيَاءٌ عِنْدَ رَبِّهِمْ يُرْزَقُونَ فَعَلَى مَنْ قَتَلَكُمْ لَعْنَةُ اللَّهِ وَ الْمَلَائِكَةِ وَ النَّاسِ أَجْمَعِينَ أَتَيْتُكُمْ يَا أَهْلَ التَّوْحِيدِ زَائِرًا وَ بِحَقِّكُمْ عَارِفًا وَ بِيَارَاتِكُمْ إِلَى اللَّهِ مُتَقَرِّبًا وَ بِمَا سَبَقَ مِنْ شَرِيفِ الْأَعْمَالِ وَ مَرْضَى الْأَفْعَالِ عَالِمًا فَعَلَيْكُمْ سَلَامُ اللَّهِ وَ رَحْمَتُهُ وَ بَرَكَاتُهُ وَ عَلَى مَنْ قَتَلَكُمْ لَعْنَةُ اللَّهِ وَ غَضَبُهُ وَ سَخَطُهُ اللَّهُمَّ انْفَعْنِي بِيَارَاتِهِمْ وَ تَبْنِي عَلَى قُضَيْدِهِمْ وَ تَوَفَّنِي عَلَى مَا تَوَفَّيْتَهُمْ عَلَيْهِ وَ اجْمَعْ بَيْنِي وَ بَيْنَهُمْ فِي مُسْتَقَرِّ دَارِ رَحْمَتِكَ أَشْهَدُ أَنَّكُمْ لَنَا فَرَطٌ، وَ نَحْنُ بِكُمْ لَأَحِقُونَ.

و می خوانی سوره (إِنَّا أَنْزَلْنَاهُ فِي لَيْلَةِ الْقَدْرِ) آنچه توانی.

زیارت وداع

هرگاه خواستی از مدینه بیرون آیی غسل کن، و می روی

مناسک عمره مفرده، ص: ۱۰۱

نزد قبر پیغمبر صلی الله علیه و آله برو و زیارت آن بزرگوار را به جا آور. پس وداع کن آن حضرت را و بگو:

السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا رَسُولَ اللَّهِ أَسْتَوْدِعُكَ اللَّهُ وَ أَسْتَرْعِيكَ وَ أَقْرَأُ عَلَيْكَ السَّلَامَ آمَنْتُ بِاللَّهِ وَ بِمَا جِئْتَ بِهِ وَ دَلَلْتَ عَلَيْهِ اللَّهُمَّ لَا تَجْعَلُهُ آخِرَ الْعَهْدِ مِنِّي لِزِيَارَةِ قَبْرِ نَبِيِّكَ فَإِنْ تَوَفَّيْتَنِي قَبْلَ ذَلِكَ فَإِنِّي أَشْهَدُ فِي مَمَاتِي عَلَى مَا شَهِدْتُ عَلَيْهِ فِي حَيَاتِي أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ وَ أَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُكَ وَ رَسُولُكَ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ.

و حضرت صادق علیه السلام (علی المحکی) در وداع قبر پیغمبر به یونس بن یعقوب فرموده بگو:

صَلَّى اللَّهُ عَلَيْكَ السَّلَامَ عَلَيْكَ لَا جَعَلَهُ اللَّهُ آخِرَ تَسْلِيمِي عَلَيْكَ.

زیارت رجبیه [۴]

شیخ طوسی روایت کرده از جناب ابوالقاسم حسین ابن روح رضی الله عنه که نایب خاص حضرت صاحب الامر علیه السلام است که فرمود: زیارت کن در هر مشهدی که باشی از

مناسک عمره مفرده، ص: ۱۰۲

مشاهد مشرفه در ماه رجب به این زیارت. چون داخل شدی می گویی:

الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي أَشْهَدَنَا مَشْهَدَنَا مَشْهَدًا أَوْلِيَانِهِ فِي رَجَبٍ وَأَوْجَبَ عَلَيْنَا مِنْ حَقِّهِمْ مَا قَدْ وَجَبَ وَصَلَّى اللَّهُ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ الْمُتَنَجِّبِ وَعَلَى أُوصِيَانِهِ
الْحُجْبِ اللَّهُمَّ فَكَمَا أَشْهَدْتَنَا مَشْهَدَهُمْ (مَشَاهِدَهُمْ) فَأَنْجِزْ لَنَا مَوْعِدَهُمْ وَأُورِدْنَا مَوْرِدَهُمْ غَيْرَ مُحَلِّينَ عَنَّا وَرَدِّ فِي دَارِ الْمَقَامَةِ وَالْخُلْدِ وَ
السَّلَامِ عَلَيْكُمْ إِنِّي قَدْ قَصَيْتُكُمْ وَاعْتَمَدْتُكُمْ بِمَسْأَلَتِي وَحَاجَتِي وَهِيَ فَكَأَكْ رَقَبَتِي مِنَ النَّارِ وَالْمَقَرُّ مَعَكُمْ فِي دَارِ الْقَرَارِ مَعَ شَيْعَتِكُمْ
الْبَابِرِ وَالسَّلَامِ عَلَيْكُمْ بِمَا صَبَرْتُمْ فَنَعَمَ عُقْبَى الدَّارِ أَنَا سَائِلُكُمْ وَأَمْلِكُمْ فِيمَا إِلَيْكُمْ التَّغْوِيضُ وَعَلَيْكُمْ التَّغْوِيضُ فَبِكُمْ يُجْبَرُ الْمَهِيضُ وَ
يُشْفَى الْمَرِيضُ وَمَا تَزْدَادُ الْأَرْحَامُ وَمَا تَغِيضُ إِنِّي بِسِرِّكُمْ مُؤْمِنٌ (مُؤْمِنٌ) وَلِقَوْلِكُمْ مُسَلِّمٌ وَعَلَى اللَّهِ بِكُمْ مُقْسِمٌ فِي رَجْعِي بِحَوَائِجِي وَ
قَضَائِيهَا وَإِمْضَائِيهَا وَإِنْجَاحِيهَا وَإِزَاحِيهَا) وَبِشَأُونِي لَدَيْكُمْ وَصَلَاحِيهَا وَالسَّلَامُ عَلَيْكُمْ سَلَامٌ مُودِعٌ وَلَكُمْ حَوَائِجُهُ مُودِعٌ يَسْأَلُ
اللَّهِ إِلَيْكُمْ الْمَرْجِعَ وَسَعِيَّهُ إِلَيْكُمْ غَيْرَ مُنْقَطِعٍ وَأَنْ يُرْجِعَنِي مِنْ حَضْرَتِكُمْ خَيْرَ مَرْجِعٍ إِلَى جَنَابِ مُمَرِّعٍ وَخَفِضٍ (عَيْشٍ) مُوسِعٍ وَدَعِيهِ وَ
مَهْلٍ إِلَى حِينِ (خَيْرِ) الْأَجَلِ وَخَيْرِ مَصِيرٍ وَمَحَلٍّ فِي النَّعِيمِ الْأَزَلِ وَالْعَيْشِ الْمُقْتَبَلِ وَدَوَامِ الْأَكْلِ وَ

مناسک عمره مفرده، ص: ۱۰۳

شُرْبِ الرَّحِيقِ وَالسَّلْسِيلِ (السَّلْسِيلِ) وَعَلٌّ وَنَهْلٌ لَا سَامَ مِنْهُ وَلَا مَلَلٌ وَرَحْمَةٌ مِنْهُ وَبَرَكَاتُهُ وَتَحِيَّاتُهُ حَتَّى الْعُودِ إِلَى حَضْرَتِكُمْ وَالْفُوزِ
فِي كَرَّتِكُمْ وَالْحَشْرِ فِي زُمَرَتِكُمْ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ وَصَلَوَاتُهُ وَتَحِيَّاتُهُ وَهُوَ حَسْبُنَا وَنَعْمَ الْوَكِيلُ.

مناسک عمره مفرده، ص: ۱۰۵

تذکر مهم

مناسک عمره مفرده، ص: ۱۰۷

برادران و خواهران ایمانی که به شرف انجام عمره مفرده مشرف می شوید، در این سفر روحانی که به واسطه استفاده از هواپیما و ماشین و وسایل رفاهی دیگر زحمت سفر را احساس نمی کنید، به عظمت و مقصد و قداست نیتی که دارید و به شرافت سفری که به آن می روید توجه داشته باشید.

در همه حالات، مراقب رفتار و گفتار خود بوده، و لحظه‌ای از یاد خدا و ذکر و فکر و دعا و حسن معاشرت با هم سفران و فروتنی و خودسازی غافل نشوید، ظاهر و باطن خود را اصلاح نمایید، و حال خود را در ارتباط با خدا، صالح و پاک سازید.

سفر حج و سفر عمره سفر به سوی خدا و از بهترین راه تهذیب نفس و ریاضت شرعیه است. همه منازل و مشاعر و مواقف آن تقرب بخش و روح پرور و متضمن انواع تصفیه و اقسام تحلیه و وصول به مدارج کمال است.

مناسک عمره مفرده، ص: ۱۰۸

حضرات ائمه طاهرين عليهم السلام که در انجام این برنامه‌ها بیشتر از هر کس در اقیانوس‌های بی کران ثواب و رحمت و درک عظمت الهی شناور می شدند، و تعظیم کعبه معظمه و تجلیل از بیت خدا و این سفر پر فیض و مقصدی که داشتند پیاده طی طریق

می‌کردند، و از آنچه به نظر ما همه‌اش تحمل رنج و زحمت است؛ چه لذت‌های توصیف‌نشده‌ی می‌بردند. حضرت امام حسن مجتبی و حضرت امام حسین سید الشهداء علیهما السلام پیاده به حج می‌رفتند.

حضرت مجتبی علیه‌السلام بیست مرتبه پیاده به حج رفته‌اند، و امام زین العابدین علیه‌السلام در بیست روز راه مدینه طیبه تا مکه معظمه را پیاده طی می‌فرمودند.

در خصوص عمره مفرده روایت است که حضرت امام موسی کاظم علیه‌السلام در چهار عمره پیاده به مکه مکرمه رفتند، گاه در بیست و شش روز، و گاه در بیست و پنج روز، و در یک سفر بیست و چهار روز، و در یک سفر بیست و یک روز راه خانه خدا را پیاده طی فرمودند.

سزاوار است ما و هر کس از این سعادت‌ها محروم است آن را از راه حضور قلب دائم در این سفر، و صرف اوقات در عبادت، و طلب مغفرت، و اعاده حیثیت و ساختن شخصیت

مناسک عمره مفرده، ص: ۱۰۹

ایمانی جبران نماید، و دعا و نیایش و توسل به ذیل عنایات حضرت رسول اکرم صلی‌الله‌علیه‌وآله، حضرت سیده نساء العالمین و ائمه طاهرین علیهم‌السلام را غنیمت بشمارد، و در مکه و مدینه در کوچه‌ها و خیابان‌ها و مساجد و اماکن شریفه آن، همه جا جای پا و آثار آن‌ها را به چشم دل ببیند، و لحظه‌ای از این معانی غافل نشود، و یا این که از خدا بخواهد که همه ساله این توفیق نصیبش شود، و در وداع با آن مقامات و مزارات چنان باشد که می‌خواهد از عزیزترین عزیزانش مفارقت کند.

و بالاخره برای دوستان و اقوام و مؤمنین دعا کند، و آنان را در دعا بر خود مقدم بدارد، و در درجه اول برای سلامتی و فرج حضرت بقیه‌الله الاعظم ارواحنا فداه دعا نماید.

اللَّهُمَّ عَجِّلْ فَرَجَهُ وَ سَهِّلْ مَخْرَجَهُ وَ قَرِّبْ زَمَانَهُ وَ اجْعَلْنَا مِنْ اَعْوَانِهِ وَ اَنْصَارِهِ آمِينَ رَبَّ الْعَالَمِينَ

مناسک عمره مفرده، ص: ۱۱۰

لَيْتِكَ اللَّهُمَّ لَيْتِكَ لَيْتِكَ لَا شَرِيكَ لَكَ لَيْتِكَ إِنَّ الْحَمْدَ وَالنُّعْمَةَ لَكَ وَالْمُلْكَ لَا شَرِيكَ لَكَ لَيْتِكَ

این لیتک‌ها بلافاصله بعد از احرام عمره گفته شود.

نمایش تصویر

قبل از هر یک از اعمال عمره حج، باید همان عمل را نیت کرد.

[۱] (۱). سوره اسراء؛ آیه ۲۳.

[۲] (۱). سوره نحل؛ آیه ۳۶.

[۳] (۱). توضیح این که بعد از محرم‌شدن برای عمره؛ چه تمتع باشد و چه مفرده، با محرم‌شدن برای حج هر چند مستحبی باشد انجام طواف واجب می‌شود.

[۴] (۱). چون بسیاری از مؤمنین در ماه شریف رجب به مدینه طیبه مشرف می‌شوند، از این رو از ثواب این زیارت غافل باشند، و آن را در مشاهد مشرفه بخوانند.

درباره مرکز

بسم الله الرحمن الرحيم

جَاهِدُوا بِأَمْوَالِكُمْ وَأَنْفُسِكُمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ ذَلِكُمْ خَيْرٌ لَّكُمْ إِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ (سوره توبه آیه ۴۱)

با اموال و جانهای خود، در راه خدا جهاد نمایید؛ این برای شما بهتر است اگر بدانید حضرت رضا (علیه السلام): خدا رحم نماید بنده‌ای که امر ما را زنده (و برپا) دارد ... علوم و دانشهای ما را یاد گیرد و به مردم یاد دهد، زیرا مردم اگر سخنان نیکوی ما را (بی آنکه چیزی از آن کاسته و یا بر آن بیفزایند) بدانند هر آینه از ما پیروی (و طبق آن عمل) می کنند

بنادر البحار- ترجمه و شرح خلاصه دو جلد بحار الانوار ص ۱۵۹

بنیانگذار مجتمع فرهنگی مذهبی قائمیه اصفهان شهید آیت الله شمس آبادی (ره) یکی از علمای برجسته شهر اصفهان بودند که در دلدادگی به اهل بیت (علیهم السلام) بخصوص حضرت علی بن موسی الرضا (علیه السلام) و امام عصر (عجل الله تعالی فرجه الشریف) شهره بوده و لذا با نظر و درایت خود در سال ۱۳۴۰ هجری شمسی بنیانگذار مرکز و راهی شد که هیچ وقت چراغ آن خاموش نشد و هر روز قوی تر و بهتر راهش را ادامه می دهند.

مرکز تحقیقات قائمیه اصفهان از سال ۱۳۸۵ هجری شمسی تحت اشراف حضرت آیت الله حاج سید حسن امامی (قدس سره الشریف) و با فعالیت خالصانه و شبانه روزی تیمی مرکب از فرهیختگان حوزه و دانشگاه، فعالیت خود را در زمینه های مختلف مذهبی، فرهنگی و علمی آغاز نموده است.

اهداف: دفاع از حریم شیعه و بسط فرهنگ و معارف ناب ثقلین (کتاب الله و اهل بیت علیهم السلام) تقویت انگیزه جوانان و عامه مردم نسبت به بررسی دقیق تر مسائل دینی، جایگزین کردن مطالب سودمند به جای بلوتوث های بی محتوا در تلفن های همراه و رایانه ها ایجاد بستر جامع مطالعاتی بر اساس معارف قرآن کریم و اهل بیت علیهم السلام با انگیزه نشر معارف، سرویس دهی به محققین و طلاب، گسترش فرهنگ مطالعه و غنی کردن اوقات فراغت علاقمندان به نرم افزار های علوم اسلامی، در دسترس بودن منابع لازم جهت سهولت رفع ابهام و شبهات منتشره در جامعه عدالت اجتماعی: با استفاده از ابزار نو می توان بصورت تصاعدی در نشر و پخش آن همت گمارد و از طرفی عدالت اجتماعی در تزریق امکانات را در سطح کشور و باز از جهتی نشر فرهنگ اسلامی ایرانی را در سطح جهان سرعت بخشید.

از جمله فعالیتهای گسترده مرکز:

الف) چاپ و نشر ده ها عنوان کتاب، جزوه و ماهنامه همراه با برگزاری مسابقه کتابخوانی

ب) تولید صدها نرم افزار تحقیقاتی و کتابخانه ای قابل اجرا در رایانه و گوشی تلفن همراه

ج) تولید نمایشگاه های سه بعدی، پانوراما، انیمیشن، بازیهای رایانه ای و ... اماکن مذهبی، گردشگری و ...

د) ایجاد سایت اینترنتی قائمیه www.ghaemiyeh.com جهت دانلود رایگان نرم افزار های تلفن همراه و چندین سایت مذهبی

دیگر

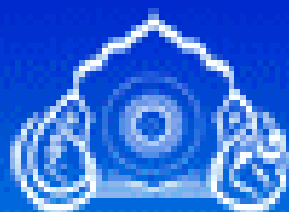
ه) تولید محصولات نمایشی، سخنرانی و ... جهت نمایش در شبکه های ماهواره ای

و) راه اندازی و پشتیبانی علمی سامانه پاسخ گویی به سوالات شرعی، اخلاقی و اعتقادی (خط ۰۲۳۵۰۵۲۴)

ز) طراحی سیستم های حسابداری، رسانه ساز، موبایل ساز، سامانه خودکار و دستی بلوتوث، وب کیوسک، SMS و ...

ح) همکاری افتخاری با دهها مرکز حقیقی و حقوقی از جمله بیوت آیات عظام، حوزه های علمیه، دانشگاهها، اماکن مذهبی مانند

مسجد جمکران و ...

مرکز تحقیقات و ترجمه

اصفهان

گامگاه

WWW

برای داشتن کتابخانه های تخصصی
دیگر به سایت این مرکز به نشانی

www.Ghaemiyeh.com

www.Ghaemiyeh.net

www.Ghaemiyeh.org

www.Ghaemiyeh.ir

مراجعه و برای سفارش با ما تماس بگیرید.

۰۹۱۳ ۲۰۰۰ ۱۰۹

